

Strahovalci dveh kron

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal FRANJO LIPIC

DRUGI DEL.

XLVI.

Kada li blizu dojedriše, Udariše pašine borije, Zavikaše Turci janjčari Galijice živi oganj daše. Stoji jeka bubanj i svirala, Grmljavina silnih lumbarada, Stoji zvižda šiba i pušaka, Lomljavina tanenih galija, Stoji zauk po moru delija. Kada li se, pobre, sastadoše Sve galije turske i latinske, Rekao bi: nebasa se ore, A planine u dubljini nore. Žarko sunce pomračilo biše Od crnoga praha i olova, Sve se sinje more tresijaše Od topova turskih i latinskih Po moru se dugo ne vidjaše Nego vesla, jedra i lantine. I tilesa turska i kršćanska Po hiljadu zajedno plivaše, Jedan drugom smrtno zadavaše, Hrv. narodna.

Dan po uničenju piratskega brodovja se je pojavila v grških vodah beneška mornarica z ladjami svojih zaveznikov. To je bilo na dan sv. Justine dne 7. oktobra 1. 1571.

Beneško brodovje je prišlo tako nenadno, da Turki niso utegnili odriniti izmed otokov na široko morje, nego so bili prisiljeni zbrati se v Lepanskem zalivu.

Turško brodovje se je razpostavilo tako, da je imelo obliko polumeseca. Tako so se Turki v pomorskih bitkah vedno bojevali. Najmočnejše ladje so postavili v središču, obe krili pa ste imeli nalogo, objeti sovražnika in s tem olajšati njegovo uničenje.

Benečani in njihovi zavezniki so se postavili v ravno vrsto. Na desnem krilu sta zapovedovala genoveški admiral Andrej Doria in sicilski admiral Kordone. V središču so bile španske in papeške ladje, ki sta jih vodila Don Juan d'Austria in knez Kolonna, na levem krilu pa sta zapovedovala beneška admiral Venier in Barbarigo.

V dopoldanskih urah sta se brodovi začeli približevati drugo drugemu. Zagrmeli so topovi in potem sta se brodovi spoprijeli.

Prvi boj se je začel na levem krilu. Venier se je zapodil med turške ladje in udaril na admiralno ladjo, kjer je bil Ali-paša iz Misira. Posrečilo se mu je, da se je postavil ob stran turške ladje in Benečani so jo prijeli z železnimi kljukami ter poskakali nanjo. Vnel se je srdit boj. Že so se bili Benečani polastili polovice turške ladje, ko sta prihitela Mahmud-paša in beg Karaodže s svojima ladjama. Njihovi vojaki so izsekali Ali-pašo Benečanom iz rok in se lotili Veniera in njegovega moštva. Malo je manjkalo, da bi bil Venier podlegel. Toda pridrvele so nove beneške ladje. Generali Ivan Loredan in Juri Kontarino, Malpiero in Alvar so se poglani z ljuto silo v boj. Potopili ali uničili so trinajst turških ladij, nekaj jih zavzeli in rešili Veniera. V tem boju je bil ubit beg Karaodže, vojvoda Parmski pa se živga ujel Ali-pašo in ga dal obesiti na jambor admiralke ladje.

In boj je trajal dalje. Barbarigo je bil zadet v oko. Njegove ladje so se že umikale, kar je prišel na pomoč Mario Kontarino. Rešil je beneške ladje a sam je padel v ljutem boju. Federiko Nani se je zapletel v boj s Karopašo in ga ujel ter zavzel njegovo ladjo. Proveditor Kamalo je zavzel ladjo Šilok-bega. Ta je skočil v morje, a mladi Ivan Kontarino je v železnem svojemu oklopu planil za njim v valovje, ga dohitel in mu v morju odsekal glavo.

Slabše se je godilo desnemu krilu armade. Algirski kralj Uluzali-paša se je srdito vrgel na malteške ladje in jih je obkolil. Vnel se je strahovit boj najprej s topovi, potem pa, ko sta se dve malteški galeriji z vsem moštvom vred potopili, je Uluzali potisnil bližje, hotel ostale ladje zavzeti. Tu pa je prihitel Andrej Doria s svojimi ladjami in po večurnem boju je premagal Turke in jih pognal v beg. A samo trideset ladij je odpeljal Uluzali seboj, druge so bile vjete ali uničene. Tudi

s temi ladjami bi se Uluzali ne bil rešil, da ga ni Doria nalašč pustil uteči, iz gole ljubosumnosti na zmagovitega beneškega admirala Veniera.

Tudi v središču je bil boj težak in krvav, dasi ne tako, kakor na obeh krilih. Don Juan d'Austria je poljutem boju prodiral vrste turških ladij, razbil polumesec, ki ga je tvorilo turško brodovje, in potopil več ladij.

Boj je trajal do popoldne. Potopljenih je bilo blizu sto turških ladij in isto toliko so jih Benečani in njih zavezniki zavzeli. Nad 30.000 Turkov je bilo ubitih, 5000 ujetih, med njimi sedem paš in mnogo begov, dočim so Benečani in njih zavezniki izgubili kakih 5000 mož.

Zmaga je bila nad vsa pričakovanja velika in sijajna. Mogočno in krasno turško brodovje je bilo uničeno, Turčija ni imela na morju nobene moči več.

Toda izkoristila se ta zmaga ni. Benečani bi bili lahko zavzeli zopet Ciper, ko bi bili imeli dovolj vojske. A imeli so same ladje, armade pa ne in zato niso ničesar poskusili. Ljubosumnost med voditelji in mržnja na beneško republiko je bila vzrok, da se je združeno brodovje po dobljeni zmagi razšlo. Prvi je odrinil genoveški admiral Andrej Doria. Njemu je kmalu sledil Don Juan d'Austria s španskim brodovjem.

Beneško brodovje se je vrnilo domov, doseglo je pač veliko in krasno zmago, a koristi ni imela republika od te zmage nobene.

Benečani so sprejeli svoje brodovje z največjimi častmi in so prirejali v proslavo zmage pri Lepantu vsakovrstne slavnosti. Le malo mož je bilo v Benetkah, ki se teh slavnosti niso udeležili, niti se veselili z ljudstvom. Med njimi je bil vojni minister Zeno. Zmaga pri Lepantu je bila največji triumf njegove organizacijske sposobnosti in njegove diplomatske spretnosti. Poleg zmagovitih vojskovodij niso Benetke v tistih dneh nikogar tako častile, kakor svojega ministra Zena. Temu pa je dala bitka pri Lepantu povod, da je odstopil in se umaknil na svoje posestvo pri Portogruaru na Furlanskem. Utemeljil je svoj korak s tem, da ta bitka, ki se ni mogla izkoristiti, nima nobenega pomena za beneško republiko. "Ciper," je rekel Zeno, "je za Benetke izgubljen in le prekmalu se pokaže, da so za republiko izgubljene tudi druge kolonije v Levantu."

Zenovo prorokovanje se je izpolnilo do pičice. Republika beneška se je sicer po bitki pri Lepantu vojskovala še dve leti s Turki, a nič preveč odločno in malo srečno, končno pa je morala vendar sprejeti mir pod pogoji, ki so jih določili Turki. Republika je morala Turkom prepustiti bogati Ciper in jim izročiti tudi albansko mesto Sopoto, edini kraj, ki ga je bila v tej triletni vojni vzele Turkom. Niti sto let potem je beneška republika po dolgi vojni izgubila tudi drugi veliki otok v grškem morju, Kreto. S tem je prenehala biti kolonialna sila, s tem je izgubila zadnje vire svojega bogastva in začel se je tisti žalostni proces hiranja in umiranja nekdanj tako močocene republike, kateremu je potem Napoleon I. naredil konec.

Razven vojnega ministra Zena je bil v Benetkah še en mož, ki se zmage pri Lepantu ni veselil, dasi tega seveda ni izdal z nobeno besedo. Ta mož je bil general della Croce. Opustil je bil prvotni svoj namen, spremiti Kržana in Asunta na istrsko obrežje, a pravega vzroka ni povedal nikomur. Pač pa je zahteval, naj počakata Asunta in Kržan na otoku Antiky-tira, da se vrne, ter se je sam odpeljal v Benetke. Kržan in Asunta nista vedela, ne kam je šel, ne čemu. "Kličejo ga pač posli," sta si rekla, "saj v teh težkih vojnih časih ne more beneški proveditor nikdar vedeti, kak nepričakovan ukaz dobiti in kake nenadne naloge ga čakajo." Vesela svoje sreče in svoje ljubezni nista Kržan in Asunta imela ne časa ne volje, si beliti glave z nepotrebnimi skrbmi. Osem dni po bitki pri Lepantu,

prav ko so bile v Benetkah največje slavnosti na čast zmagovalcem, se je pripeljal general della Croce v Benetke. Veselo vrvenje, ki je vladalo v mestu, ta občna radost, ki je združevala zdaj tudi največje nasprotnike, ni našla odmeva v njegovem srcu, da obujala je v njem celo otožne misli.

Kako brezumno in nerazsodno je to ljudstvo, je mislil general della Croce, ko je, motreč narodno slavo na Markovem trgu, stal ob vzhodju kampanila sv. Marka. Kaj bo imelo ljudstvo od te zmage, ki se je zdaj tako veselil? Iz zmagovitih mečev so se še vedno skovale najtežje verige za ljudstvo.

Zapustil je Markov trg in je krenil v doževo palačo. Na dvorišču je bilo zbranih polno odličnih nobilijev, čakajočih avdienco pri dožu ali pri Zenu. General della Croce je vedel, da bo moral potpeti precej časa, predno ga bo mogel Zeno sprejeti.

Neprestano ga je vleko k velikim zgodovinskim stopnicam, na katerih je bil 216 let poprej obglavljen dož Marino Falieri. Spomnil se je, da je stal na tistem kamnu že enkrat, tedaj, ko je gojil smeje nade in delal velike načrte, ki so bili zdaj, po zmagi pri Lepantu, vsi uničeni.

Da, ko bi bili Turki zmagali pri Lepantu, bi bili lahko razvneli ljudstvo proti tiranstvu lakomnih in krutih nobilijev. Premaganim vladarjem ni težko, vzeti krono z glave in jim iztrgati žezlo iz rok. Zmaga Turkov bi bila povzročila revolucijo v Benetkah in bi bila ljudstvo beneško rešila iz njegovega žalostnega položaja. Zdaj je vse izgubljeno. To ljudstvo je pozabilo, da ima na rokah in na nogah težke verige in vriska in se veseli zmage, ki le utrdi moč in oblast njegovih zatiralcev.

Naslonil je roko ob dlan in zrl nepremično na kamen, kakor bi se tam videli sledovi krvi, ki jo je Marino Falieri prelil, ker je hotel ljudstvo rešiti tiranstva svojih nobilijev. Naenkrat se je zasmeljal in je odmahnil z roko, kakor bi hotel prepoditi misli, ki si mu vrele po glavi.

Zastoj vsak trud in vsak poskus. Morda vstane čez sto let mož, ki poskusi, kar sem nameraval in pripravljaval, kar bi pa bilo danes blazno početje. Jaz pa pojdem čez morje domov, v to ljubo kranjsko domovino in se bom izvežbal v zibanju.

Vojni minister Zeno in general della Croce sta bila stara znanca še iz časa, ko je bil Zeno polkovnik in della Croce mlad kapeitan v beneški armadi. Na to dolgoletno znanstvo je računal della Croce, ko je stopil pred Zena in ga prosil njegove podpore.

Stari vojvoda dall Ferro je že skoro dve leti jetnik beneške republike in dasi nimate proti njemu nobenega dokaza, ga vendar svet deseterice ne izpusti na svobodo. Prišel sem zanj prosit. Starec je neškodljiv. Preslab je, da bi mogel republiko kolikčak nagajati, kaj še storiti kaj resnega. Izpustite ga.

Vi prosite zanj, general della Croce? se je čudil Zeno. Tega bi pač ne bil pričakoval! Ali ste mar pozabili, kaj je vojvoda dall Ferro storil Vašemu bratu?

Pozabil ne, pač pa odpuštil, je izjavil della Croce. Odpustiti sem mu toliko laglje, ker hoče njegova hči to popraviti na mojem netjaku.

Teško pojde, moj ljubi general, je menil Zeno. Vojvoda dall Ferro je obdolžen prevelikega hudodelstva, da bi ga mogla republika izpustiti. Dokazov sicer nimamo, toda sum leti nanj in je tako velik, da bi ga bili kdaj že obglavili, ko bi ne bil ravno vojvoda in sorodnik visokih cerkvenih dostojanstvenikov.

General della Croce je hotel novič dokazovati, da je stari vojvoda dall Ferro popolnoma neškodljiv mož, ali Zeno ga ni pustil do besede.

Oglasite se pri dožu, je svetloval Zeno. Če mu postavite pomen zmage pri Lepantu v pravo luč, Vam morda ugodí. Močenigo je nečimern dož in pristopen le-pim besedam.

General je umel ta migljaj in se je po njem ravnal. Sicer je bil glede pomena zmage pri Lepantu tistega mnenja kakor Zeno, toda dožu tega ni razodel. Don Močenigo je bil svoj čas sam pomorski kapeitan in je znal ceniti vrline in

zasluge generala della Croce. Zato pa so mu ugajale njegove besede in dal se je tudi preprostiti, da je izpustil vojvoda dall Ferro iz ječe, s pogojem, da se odpove vsem pravicam do otoka Antiky-tira in da grad svojih dedov na tem otoku daruje beneškemu dožu.

Pravzaprav so bili ti pogoji jako kruti, toda stari vojvoda jih je vendar z veseljem sprejel, saj je bil od dolgega trpljenja v ječi že ves oslabil in je že davno izgubil upanje, da še kdaj vidi beli dan.

S tresočo se roko je podpisal v pisarni sveta deseterice odpovedno listino in naročal doževemu tajniku, naj svetlemu knezu in dožu izreče njegovo zahvalo.

Zahvalite se raje generalu della Croce, mu je rekel dožev tajnik. Samo njemu se imate zahvaliti, da vas je svet deseterice izpustil. Znamenit vojskovodja je, star prijatelj dožev in Zenov in le njegovemu vplivu se je posrečilo, da se je vlada odločila izpustiti Vas, čeprav se je mislilo, pustiti Vas v ječi brez sodbje — pozabiti na Vas, kakor so pozabili že na marsikoga, dokler ni izdihnil.

Strme je vojvoda poslušal doževga tajnika. Da ga je njegov največji sovražnik osvobodil iz ječe in rešil smrti, to mu kar ni šlo v glavo. Rad bi se bil generalu zahvalil, a izvedel je pri doževemu tajniku, da generala ni več v Benetkah.

Odpotoval je v Rim, a zapustil je za Vas pismo, je dejal dožev tajnik ter izročil vojvodi zapечатeno list, ki ga je starec naglo prečital.

"Svetli vojvoda!

Če hočete najti svoje otroke, pridite danes čez mesec v znano Vam hišo nad Opatijo, kjer ste se mudili, ko ste bili v istrskih vodah rešeni s potapljačoe se ladje. General della Croce".

Moji otroci — moja sinka — je zavzdihnil vojvoda — kaj je z njima? Kaj je z Asunto?

Skrb za svoja sina je vojvoda tako prevzela, da je pozabil na vse drugo, zlasti ker je sodil, da je Asunta zanj izgubljena, bodisi da jo zadržuje Ladislav Gjačić, bodisi da je mrtva. Teško mu je bilo le to, bo moral še ves mesec čakati, predno vidi svoja sinova.

Za zdaj je sklenil posvetiti vso skrb poizvedbam po Asunti. Povpraševal je najprej pri beneških oblastvih za Desantičcem, o katerem je mislil, da mu bo gotovo vedel kaj povedati glede Asunte, potem pa tudi po piratih sploh in zlasti po kralju Gjačiću in njegovem sinu. Kar je izvedel, ga je navdalo v prvem hipu z velikim strahom. Povedalo se mu je, da so Turki blizu Lepanta in pred veliko bitko uničili vse piratsko brodovje, pomorili vse pirate in kralja Gjačića obesili. Da je padel tudi kralja Gjačića sin, o tem ni nihče dvomil, vojvoda dall Ferro pa se je bal, da je bila Asunta pri svojem možu in storila s pirati vred žalostno smrt. Toda kmalu se domislil vsega, kar je Ladislav Gjačić obljuboval Asunti in zdaj je upal, da je Asunta živa in svobodna.

Miru stari mož ni mogel najti. Najel je več malih ladij in jih poslal na jug, da po grških otokih poizvedujejo po ženi Ladislava Gjačića, sam pa je ostal v Benetkah in šel dni in ure, kdaj odrine proti Reki.

(Dalje prih.)

ZASTOPNIKI!

Prosimo Vas, da se potrudite in takoj prične pobirati darove od rojakov v Vašem okolišju za slovenskega pisatelja Podravskega. Te darove pošljite s imeni darovalcev na "Glas Svobode", da iste priobčimo v listu in potem odpošljemo na meročajno mesto. S pozdravom!

"Glas Svobode Co."

Angleščina brez učitelja,

po navodilu:

Slovensko-angleške slovnice,
Slovensko-angleškega tolmača in
Angleško-slovenskega slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1.00 in je dobiš pri

V. J. KUBELKA,

538 W. 145 St. New York, N. Y.

PIŠITE PO CENIK KNJIG!

Domač pogovor.

Na potu do pošte.

Peter srečavši Toneta na potu do pošte: Hallo Tone! Hlej ha no. Ti prsneti šturkla, si vendar prsu? Hedo b' se te biu troštv. Ham pa vendar letiš?

Tone: Halo, halo Peter, kak se kaj maš? Na pošto grem po "Glas Svobode" in pa naročnino imam za ponovt, ker že dolgujem od ta zadniga mesca.

P.: Ne, ne Tone! Vsed se mal na ta hamen, da se mal pohovori-va.

T. No pa se bom, če prav pošta odide, saj "Glas Svobode" ni še tako na slabem, da bi čakav na mojo naročnino, da bi ž njo plačav tiskarske stroške ali pa mogoče poština. Kaj zaen popir pa ti štrli tam iz mauhe, gotovo imaš tistga zdrabbarja. Kaj?

P.: Tone taku pa ne boš hovuru. Al še ne veš, da to je edin soci-klistič in delausk list ki nas podučuje. Na, le ber ha, pol še le sod!

T.: Nemaram! Veš Peter, jaz sem tud naročnik na Proletarica. Al zadnje čase to je okol dveh let je čisto iz svojga pota in ne najdem številke, da neb blo notr zdrabbarije in psovanja, zategadel se m' je že čist ostudu.

P. Aha že vem! Tone ti s' tud en svobodaš, haj ne?

T.: Zakaj pa neb biv? Na pa le ber, saj ti ne bo škodl. boš saj vidu kaj sma vsi naročniki. Vič to je ona prav zanimiva številka 99 in če že glih češ pa bom. Al očeš na glas?

P.: Ne, Tone! Jaz sem ha že prebrau.

T.: Proletare št. 99 ... hahaha. P.: No kaj se pa režiš? Al se t' morbit dobr zdi, ko sma že pri kraj?

T.: Ne, tist glih ne, ampak ta le prva kolona je za smijat in za jez't.

P.: Kaku je to?

T.: Peter, al češ, da ti povem svoje mneje o tej koloni?

P.: Ja, le povej. Poslušn te bom in ho boš fertih ti bom pa jaz en par povedu.

T.: Hajd dobro. Vidiš Peter cel kolona ni drugo ko batine po lastnih zobejh. Vidiš tuki piše, če mi do prvga augusta 500 naročniku pridobmo, da bo izhajav na vsmeh straneh in kir mu jih neso, ostane kakor je al pa mogoče še tisto ne. Vidiš Peter tud jaz sem en tistih namarnih naročniku. —

P.: Al ti tud?

T.: Ja pa veš zakaj, kir list ni več za poštega delavca. Jaz sem ga mislu že en parkrat pestit, pa sem le zmirom mislu da se bo mogoče kaj pobolšav. Glej lańska jesen sem se kar za celga pol leta naročju; poboljšanja pa le ni ampak zmirom več zdrabbarije je v tem listu.

P.: Soj je je tud v Hlas Svobode.

T.: Ja pa imajo osem strani in če napišejo dve k večjem tri kolone kritike pa le še ostane sedem strani družga dobrga in podučljiva berila, med tem ko v proletareju je na vsih štirih straneh sama zdrabbarija in nič družga, zategadel sem pa zmirom čakav, da mi proletarica ustavjo in da potem zaostala poravnam. Vidiš v tej številki in drugod proletare zvrča vso krivdo na naročnike. On piše, da mi nočmo podučljiva berila, da mi nočmo lista na vsmeh straneh, da smo leni, kir mu nisma pripomogli do naročniku. Al veš Peter čigava je vsa krivda?

P.: Čihava?

T.: Vsa krivda je za pripisat možem okol Proletarica.

P.: Ti s' neumen, Tone! Cela krivda je Hlas Svobode pa tak'h naroč ku ko s' ti.

T.: Ne Peter, motiš se! Da sm se jaz na Proletarica naročju je pripomogu Glas Svobode, ker je pisu, da se naj na oba lista naročmo in zatu ker mi je list Glas Svobode dopadu sem si mislu: Tone, mogoče je Proletarica res dober, naroč se! In res pisu sem Kondat in mu tud denar poslav, da mi naroči Proletarica, kar je Konda tud storu. In sedaj, da sem ga opustu je kriva vsebina lista in če bo šlo tako naprej bo kmal zgini iz povrjšja. Al se ne spominjaš več, ko so ga tako zmanšal, da kmal ga ne b' blo vredno seboj nest za grm, da b' se žnjim osnažu? Poslušaj Peter! Zdej ti (Dalje na 8. strani.)

Josip Komar

164 Reed St., Milwaukee, Wis

priporoča rojakom svojo

lepo urejeno

GOSTILNO.

Snažno prenočišče se vedno dobi

Rojakom, ki potujejo skoz naše mesto se za obisk vdano priporočam.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue

CHICAGO.

TUKAJ živčim rojakom in onim, ki potujejo skoz Kenosho, priporočam svojo na novo urejeno

GOSTILNO

v obilen poset. Hrana in stanovanje se vedno dobi pri

LOUIS ROBSEL

113 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis

WELKY'S

Restavracija in gostilna,

552 Blue Island Ave.

CHICAGO

vogal Loomis in 18. cesto. Telefon Canal 1458

G. C. Glaeser

FOTOGRAF. Povečanje slik

323 North 8th Street

nasproti pošte

SHEBOYGAN, WIS. Phone 295 Green

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

GOSTILNA!!!

JOHN DOBNIK

300 Reed St., Milwaukee, Wis

GOSTILNA!!!

ED. SIHRA,

izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno. 612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Dobra Unijska Gostilna,

delik dvorana za društvene in unijske seje. in Vruća dvorana za koncerte, žentive in zabave.

650 Blue Island Ave.

Pod vodstvom Jos. S. Stastny

Frank Gregorič

priporoča rojakom-prijateljem svoj fino urejeni

SALOON

na 101 Main St., I A SALLE ILL.

SALOON

z lepo urejenim keglisčem in sveže Schoenhofen pivo priporoča ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave. Chicago Ill.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja TEL. CANAL 1886

IMPORTIRAN TOBAK,

prodajam cigare in cigarete, raznevrste pipe ter izdelujem in popravljam dežnike in pipe.

J. VOKOUN, 559 W. 18. St.

Reinhold

Kroll

Izdelovalec in trgovec na veliko s

VINOM IN LIKERJI.

"GREEN BELL"</

MAKROBIOTIKA.

Čital sem že nebroj podlistkov, člankov, brošur in razprav o sredstvih, ki baje podaljšajo človeku življenje. Pride antialkoholik pa ti postavi za vzgled 100 let ali še več starega starčka, ki ni nikdar pil alkoholične pijače. Drugi stakne kje kakoga pijančka, ki je doživel isto visoko starost. Ta zavrača krivdo kratkega življenja na tobak, drugi na prežgodačeto seksualno življenje, na preobilno duševno delo in vrag si ga znaj na kaj še. Makrobiotiko študirati s takih, navadno že a priori strankarskih stališč, se mi ne zdi umestno. Kakor je pogoj človeškemu življenju nebroj činitelj, tako zavisi tudi dolgotrajnost življenja od nebroj činitelj, kojih vseh še daleko ne poznamo, pa jih tudi ni neobhodno treba natanko in imenoma spoznati.

Kdor hoče živeti dolgo, naj živi po naravi, naj živi, kakor nas uči narava živeti. To je sicer prav lahko reči, toda razumeti naravo, za to mora biti človek že od mladih nog odgojen, mora vsak še tako rahel migljati hitro in natanko razumeti, in se mu nepogojno tako živjati pokoriti. Kako si mislim to življenje po naravi, opišem v sledečih vrsticah.

Naravni namen vsakega živega bitja, med katere štejem tudi rastline, je ta, da raste, dozori, se zaplodi in pogine. Iz tega izhaja, da živi tisti dolgo, ki ume brez škode za svoje zdravje, torej v mejah, ki jih dopušča narava, vsakega imed teh 3 procesov nekako zakasnuti, zavleči. Pri živalih in oseboto pri rastlinstvu vidimo prav mnogokrat resničnost te trditve.

Naši nežni raznobojni metulji, ki povzročajo otrokom toliko veselja in dajejo pesnikom gradivo za marsikako, lepo vrstico v pesmi, imajo v tej obliki kot metulji, navadno kaj kratko življenje. Takoj ko vzbudi solnčna ali kaka druga gorkota metulja, da izleze iz bube, mu vidno rastejo krila in v par minutah je dorastel in dozrel. Prva njegova skrb je, da se zaplodi. Narava je dala metulju — samici poseben zelo močen duh, ki ga človek s svojim nerazvitim vonjem ne more zaduhati. Za tem duhom gre metulj — samec čez hribe in doline k samici, ki navadno mirno čaka, da pride metulj — samec in jo oplodi. Ko se to zgodi, je dosegel metulj — samec svoj naravni namen in pogine par ur pozneje. Samica poišče nato rastlino, kaksrno jedo gosence te vrste, zleže jajčka, jih po možnosti zavaruje in pogine. Življenje metulja traja torej navadno komaj par dni.

Če se pa zleže metulj v tako poznem jesenskem času, da ne more dobiti več metulja drugega spola iste vrste, išče nekaj dni ugodne prilike, da se oploditev izvrši. Ko pa take prilike ne najde in pritisne mraz, zarjete se za drevesno lubje, v mah ali v kako razpoklino, kjer otrpne in prespi zimo. Spomladansko solnce ga zopet izvabi na prosto in tedaj mu je usoda navadno milejša, — izpolni se mu želja, da oplodi oziroma da se da oploditi, — potem pa takoj pogine.

Kaj mislite, da so metulji lepo rumeni citroncevi ali pogrebi (Trauermantel), ki se prvi pokažejo spomladi, vsi šele spomladi izlezli iz bube? Kaj še! Velika večina je prišla na svet vže jeseni, pa je prezimila, ker se ni mogla oploditi. Posebno pogrebe se pozna, ako prezimi ali pa je šele izlezal iz celice, ki si jo je bil zgradil sam. Pogrebi, ki prezimijo, imajo bel rob, oni ki zlezajo šele iz bube, pa rumen rob.

Pa pogledimo naše rastlinstvo! Vsadimo dve enaki solatni rastlini in sicer eno na polje, pa jo prepuštimo vremenu; drugo v gorko gredo, pa ji stregemo in zalivamo. Ta druga solata se bo hitro razvila, razcvetela, rodila seme in bo poginila. Ona na polju se bo razvijala počasi in bo živela gotovo par mesecev dalje.

Pa vzemimo naše domače živali, osobito tisto žival, ki nam daje okusno gnat. Če taka žival mnogo leži in ima dovolj jela, se bo hitro zredila, če pa noče ležati se ne bo zlepa zredila, če ima še toliko jesti.

Iz vseh teh primerov izhaja, da se tisti življenski organizem hitro razvije in seveda potem tudi hitro

pogine, ki ima vsega dovolj, kateremu se streže na vse mogoče načine in ki nikoli ne pogreša ničesar. Tisti organizmi pa, ki nimajo preveč hrane, gorkote, počitka itd., se pa razvijajo počasi in se radi tega razvijejo pozneje in tudi pozneje poginejo.

Ako vpoštevamo vse to, potem razumemo malodane vse makrobiotike, kar se jih je napisalo do danes.

Če mi kdo trdi, da je ta ali oni starček živel 100 let, ker je kadil tobak in pil vino in žganje, mu to rad verjamem. Imel je pač tako zdrav in tako urejen organizem, ali pa so bili drugi pogoji taki, da bi se bil organizem prehitro razvil, če bi ne bil umetno zaviral in zadrževal tega razvoja. Jemal je torej v pravih dozah tvarine, — tobak, žganje ali kaj drugega, — ki so le toliko škodovala njegovemu organizmu, da se ni razvil prehitro, da mu pa tudi trajno niso škodovala.

Pri abstinencu je drugače. Njegov organizem se sam na sebi razvija pravilno, brez tujih pripomočkov. Če bi bil živil alkohol in kadil tobak, bi bil razvoj organizma preveč zavlekel, toliko, da bi mu trajno škodilo. Je pač s temi strupi, kakor z drugimi strupi. Arzenik napravi večših v prvi meri zavžit pravcati čudež, če ga pa vzameš preveč, oboliš ali umrješ. Sicer pa tudi niso vsaka zdravila za vsak organizem.

Kako naj torej živimo, da zakašnimo in zavlečemo razvoj organizma pravilno t. j. ne preveč in ne premalo.

Nam vsem, ki živimo moderno življenje, ki zvečer dočemo čujmo, jutruj dolgo spimo, ki nijemo in kadimo čez mero, ki vživamo ostru in pikantna jedila in pijače, se navadno razvija organizem prehitro. In kaj bi se ne! Zvečer se najemo mesnih jedi, potem 4 ali še več vrčkov piva ali nekaj četrting vina, če le mogoče se peljemo vsak korak in ležimo potem na mehkih blazinah pod pernicami. Seveda, če živimo tako stregemo, se mora prežgodač živiti in mora prežgodač poginiti. Tak život je pač podoben rastlini v gorki gredi.

Da dolgo živimo, je treba živu vedno nekoliko — pa ne preveč — tega, kar poželi, odreči. Zjutraj je treba zgodaj vstati, toda redno ob istem času, le poleti bolj zgodaj nego pozimi in napraviti vedno enak sprehod. Poznam družbo, čilo družbo, ki prihaja pozimi in poleti, ob solnčnem in gredem vremenu na Rožnik na jutranjo marias-partijo. Kako so ti ljudje zadovoljni in veseli ves dan! Eden med njimi zahaja že več desetletij redno na Rožnik, je star okoli 70 let, pa še marsikakega mladeniča "dene v žakelj", kar se tiče čilega zdravja, hitre hoje in zdrave sape. Ti ljudje odrečejo živu jutru predolgo lažanje. Teško je sicer vstati, ali ko se vstane, je človek ves dan sam s seboj zadovoljen in vesel. Dopolodne se hoče človeku včasih, posebno ob vročih dneh na sprehodih ali potovanju čaše mrzlega piva ali brizganca. Vzemimo ga! Toda ko se ti hoče še dalje piti, odreci si to. Nikakor ne smeš napraviti tako kakor kolesar — debeluh, kateremu je naročil zdravnik, da se mora voziti vsak dan par ur, da nekoliko shujša. Ko se je vozil kolesar že 14 dni, se steha in vidi, da se je zredil za 8 kg. Prestrašen gre k zdravniku, kateri ga vpraša, kaj da je jedel in pil na deželi, kamor se je vozil. "O ne veliko", mu odgovori kolesar, "po 4 do 6 steklenice piva sem pil pri vsaki vožnji in le za 1 K gnat in za 1 K sira s 3 do 4 kruhi sem pojedel, drugač nisem živil ničesar na potu". — Ta kolesar je preveč stregel svojemu životu.

Takisto je s kosilom, ki naj bo tečno in preprosto. Juho, meso, prikuho in malo kruha in kosilo je pri kraju.

Sploh naj se je in pije, dokler človek čuti potrebo, dokler je lačen in žejen, dokler zahteva želodec, ne pa, ko so le še oči lačne, ko jemo in pijemo le še radi vžitka (v ožjem smislu), radi zabave. Sploh je dobro, da si človek tudi kak duševen vžitek odreče, n. pr. zadostiti radovednosti itd., ker se ojači na ta način volja, ki omogoča pozneje tudi vzdržnost pri telesnih potrebah. Vzdržnost pa ne sme iti nikoli tako daleč, da bi organizem trpel. Nikoli si ne

smemo odreči jedila ali pijače, dokler ne ugodimo pravi potrebi, kajti po tem momentu nam še vedno diši jed, pijača, sijesta, spanje itd., vendar prave potrebe potem ni.

Tako živeti se pravi secundum naturam vivere in v teh pravilih so izražena zdravila za dolgo življenje. Nimamo torej nobenih tajnih splošnih zdravil, ne pomagamo in ne škodujemo vsakemu ne tobak, ne alkohol, ampak je način življenja individualen. Vendar pa se da recept za dolgo življenje napisati s temi-le besedami: Zadržuj zmerno prehitri razvoj telesa, da se prehitro ne razviješ in prehitro ne pogineš. Živi počasi, da boš dolgo živel. Kdor hitro živi, hitro umrje, kajti svota vsega vživanja posamičnika je nekako stalna; če popreje povzajem, mi preje zmanjka. G. M.

PENNSYLVANSKI KOZAKI.

Vsa izdustrijalna vznemirjanja so obžalovanja vredna ampak nikoli v taki smeri kot takrat, kadar postane država "particeps criminis" v hujkanju in kedar se moč, ki se bi morala rabiti za izposlovanje in vzdrževanje miru, rabi za podnetenje boja in umora. Bivša stavka delavcev Pressed Steel Car Co. v McKees Rocks, Pa. nam daje znatno podlago za našo kritiko.

Vsako seznanjen s položaji ki so bili pred tem štrajkom, dobro ve, da so imeli možje veliko povoda za maščevanje vsakega poskusa za odstranjenje protekcije, katero jim daje organizacija proti zatiranju in izžemanju od strani te korporacije. Delavci vpisani v teh izdelovalnicah so večinoma Slovani, Slovenci, Hrvati itd., od katerih so nekateri še ne dolgo tega v Ameriko prišli na vado, katero so jim razni od trusta v Evropo poslani agenti tam, že v starem kraju nastavili ker korporacija se boji, da bi konkurenca med delavstvom ponehala, če vedno sem ne dohajajo nove mase, novi delavski konkurenti. Trustu je vse to mogoče, ker ima denar in vpliv. Na ta način se ustvari takozvani surplus delavstva in konkurenca. Kakor hitro pa delodajalec vidi, da tropa delavcev, importirani surplus, stoji pred vrati in ponuja svoje delo za manj, znižano plačo, tedaj skuša na podlagi te konkurence znižati plačo svojih delavcev, rekoč, če ne boš delati za ta denar, pojdi, zunaj ljudje komaj čakajo, da jim dam priliko delati za še manjšo plačo.

Upravitelji in delovodje takih korporacij so brez sra, nimajo duše, vesti in so nečloveški ter se radi tega ne ustrašijo, če vidi, da tako hočejo bosi ako se človeška kri preliva v potokih. Pittsburski distrikt je prav pekel v tem oziru.

Na podlagi tega so delavci v tem okraju opravičeni braniti se s tem, da se organizirajo. Delavci v jeklnah United States Steel korporacije od katere je Pressed Steel Car Co. del bi morali biti vsi do zadnjega moža člani delavske organizacije. V zadnjem štrajku je Pressed Steel Car Co., da bi zmagala nad štrajkujočimi, potem raznih posredovalnic in s misreprezentacij in prekanom, skušala dobiti potrebne delavce in ko jih je dobila, spravila jih je skrivoma v zastražene delavnice, jih tam s silo držala kot peone in jih prisilila delati v industrijalnem suženstvu, ki je kriminalno, kakor tudi kazniv kot suženstvo iz starih vekov.

Kaj pa je država storila v svrhu preprečenja krvoločnosti in samovoljnosti teh korporacij. Praktično nič. Že od obstoja je bila vedno na strani korporacij in je še vedno roka v roki odpirala korporatno samovoljnost, ki je tako ofenzivna vsakemu zavednemu in patriotičnemu državljanu. In kedar pa pride od tega, da možje (delavci) skušajo poravnati stvari takrat država koncentriira svojo moč da brani odernu pri jeklenem trustu. Tako delo — obrambe — so prej opravljali cestni roparji, zagriženi in pinkertonski vslužbenici. Ta sistem protekcije je trust veliko stal, a poleg tega je bil splošno ofenziven občinstvu kakor tudi delavskim organizacijam.

Namesto teh pinkertonskih lopovov je postavodajnica ob času notorične administracije Penny-

packer-ja ustanovila državno konstabularico (kozake) katere stane državo vsako leto približno \$250.000. Ta konstabularica namesto, da bi skrbela za red in mir pa nasprotno neti sovražstvo, prepri in samovolje.

Pri ustanovitvi se je trdilo, da ta kozaška banda bo patrulirala po deželi, kjer ni policajev, da bo branila farmarje pred "trampi" in "hoboji", ampak od sedaj se te toipe za to še rabijo, temveč se jih je vtaborilo po premogarskih in drugih industrijskih "kampih" za edino to da plašijo delavce in pomorejo korporacijam pri njih tiraničnih početjih.

Ravno isti efekt bi bil če bi poslali moža z rdečo ruto med texaške bikača jih pomiri, kakor če se pošlje državne kozake v industrijalna okrožja, da vzdrže mir in pravico. Ko hitro se kie pokažejo že vse ropota. To ni ameriško. Možje vpisani v to službo so sami analopridni potepuhi, biki — brez rog, pripravljeni sprejeti službo kjer se opravlja samo gnusno delo, katerega se loti le še kak rufijan in grobjak.

Pisee se kaj govori iz lastne skušnje in opazovanja, iz občevarja s temi in po njihovem delu. Še vselej so bili na potu spodobnim ljudem in skalili mir v vsaki družbi.

Pred dvema ali tremi leti je bil poklican oddelek teh kozakov v Clearfield. Namesto da bi storili mir, so razgrajali in skoro vse mestee je bilo na nogah. Ker se pa le niso te bestije potolažile pretili so navadni redarji s odpovedjo službe, ako mestee ne izžene teh kalilcev miru. Njih vedenje je bilo direktno nenravno, tako in še slabše kot n. pr. navadnih potepuhov na Bowery v New Yorku, kedar zvezde svetijo.

Vedenje teh kozakov v Chester, Pa. ob času zadnje stavke pouličnih železničarjev je bilo direktno nenravno in izživajoče. Mirno ljudstvo in štrajkarji so bili izživani in kri je tekla.

V McKees Rocks so streljali žene in otroke, in državljanje, ki bi, če se jih bi pustilo pri miru vodili stavko na miren način. Komu ne bi zrasel žole, ko vidi na kak način se koljejo njegovi dragi brez povoda. In delavstvo je bilo prisiljeno nastopiti z orožjem. Pale so žrtve na obeh straneh. Ne govorimo o palih delavskih žrtvah pač naj omenimo, da je žalostno, da je bil sploh kedo ubit, še bolj žalostno pa je, da je sploh tak človek (kozak) kedaj živel.

Ne moremo zapopasti kako more država kot je Pennsylvanija nakopati si odgovornost rekrutiranja in vzdrževanja takovih čet neodgovornih, zavratnih pobolnov in jim dati oficielno moč ali oblast izvrševati svojo brutalnost v industrijskih sredotočjih občinstva. Res je, da konstabularico odobravajo korporacije in njih sočivstveniki ali nad njo se zgražajo poteče se delavske mase in prišel bo dan, ko bodo mase obglavile (odstranile) politikarje, katerih podložništvo korporacijskim interesom je ustanovilo ta ne-ameriški sistem.

Naše spoznanje s delavci v najnasprotnem položaju in ob času stavk, dobi obupa, nas sili, da povemo, da uradnik v civilni obleki, ki nima nobenega orožja kot samo svoj znak, bo več dosegel, da stori mir in red kot pa vsi uniformirani kozaki, ki jih je sploh mogoče rekrutirati. Če se bodejo oblastva zanesla na uradnike, redarje in konstablarje (ne kozake) raznih krajev, bodejo varovala skupni interes bolj vspešneje, kakor pa s importiranjem in vpslovanjem ruskih metod.

Mi pravimo. Stran s kozaki, očedite ta gnili ostanek sramotne administracije in dajte nam ameriški sistem za ameriško ljudstvo!

Velik požar v Draždanih. Na takozvani "Vogelwiese", kjer so razna zabavišča, in karuselji, je divjal v pondeljek požar, ki je vpepelil 60 šotorov, 10 karuseljev; 10 oseb je težko, 60 lahko poškodovanih.

Izlake pri Zagorju. Dne 28. na večer se je obesil sin posestnika Mozerja, ki je bil na začasnem dopustu od vojašine radi bolezn. Dne 29. m. m. pa bi bil moral zopet nastopiti vojaško službo, radi tega je tudi najbrže napravil samomor.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znael J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsako priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuječih medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,
IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA
JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerokoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobubov.

V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajo spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovolnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, ogledajte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM
POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni miselniki list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.

1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznajo poleg Novega tudi
STARI naslov.

GLAVNI ODBOR S. N. P. J. V ZVEZI Z JOŽA ZAVERT- NIKOM & CO.

(Nadaljevanje.)

(Kakor se nam poroča, ni bil Ivan Kaker od društva "Narodni Vitezi" prostovoljno izstopil, marveč društvo ga je bilo iz svoje sredine zaradi gotovega vzroka ven vrglo. Da je potem društvo "Slavija" Kakerja, brez upoštevanja razlogov, zakaj ga je prvo društvo izključilo, zopet sprejelo, je videti da "Slaviji" je bilo na tem ležeče, samo da več članov-kimovcev šteje).

Joža Zavertnik se je več kot enkrat proti enotnim pravilom pregrešil, kar smo že čestokrat jasno dokazali in še dokazali bomo. Ako tudi konvencija — kar sicer dvomimo — pravila ne prezira, tako mora Joža Zavertnik iz S. N. P. J. izobčen biti.

Naj si bo kakor si hoče, Ivan Kaker je bil pravila kršil, ko se je branil Protest priobčiti, in to temveč, ker ni bil merodajen sam, kot urednik enotnega glasila razsojevati je li "Protest" opravičen ali ne. Dolžnost njegova je bila zahtevati, da se "Protest" pravilno izdela in podpiše, ter ga potem priobčiti v glasilo; razsojevati o njem so bili drugi poklicani, a ne Kaker.

Se li bo prihodnja konvencija S. N. P. J. s to točko bavila, nam ni znano, pravilno bi pa bilo in to tem več, ker je še več točk iz dobe La Sallske konvencije in izza časa izvanredne konvencije, katero čakajo rešitve.

S tem pa še daleč ni vsa zagotvetna rešena, katerega je v pogubo S. N. P. J. s svo silo na površje pripikela. Čudom čuda smo opazovali, kakšen veter je v glavnim odboru S. N. P. J. zavel. Videli smo gorostas absolutizem, kateri je zavladal in še vlada. Da se bo pa absolutistično brez ovire vladalo, bilo so možne na krmilu previdni, ja celo zviti, ter obljubili so na konvenciji v La Salle Kondu letno \$100.00 "Glas Svobode" podporo, toda se ve, da ne sme napram njim ničesar pisati; z drugimi besedami: hoteli so Kondu s \$100 usta zamašiti, ali varali, britko varali so se! Oni so se proketo varali, ko so mislili da je Kondovo poštenje na prodaj! In ko je Konda nerednost v glavnem odboru S. N. P. J. pričel razkrinkavati, bilo je Kržeta and Co. prvo delo, da so Konda iz Jednotne izključili! Ali je pravilno koga izključiti, in naj si bo to Konda, ali kdor si budi, brez da bi se ga zaslislalo? Čemu je porotni odbor? Ali je Krže in Zavertnik porotni odbor? To je nasilstvo ne zaslišano nasilstvo kakoršnjega mora le, po Zavertnikovem izreku "neumni Kranje" prenašati!

Sicer pa, kdo sta ta dva možakarja Krže in Zavertnik? Kaj sta koristnega storila za S. N. P. J.? O prvem nam je znano, da je bil pri "Vinarski zadruzi" v Pulju služben, kjer je bil njegov rojak g. Križ ravnatelj; nenadoma se je v New Yorku znašel kot urednik "Komarja" in zakaj da je evropski zrak zamenjal s ameriškim, ne bomo tu razmotrivali, ker ne sliši k stvari. Toliko pribijemo, da za S. N. P. J. nima nikakih zaslug in, da se je v ospredje vrnil le z največjo zaslug Joža Zavertnika.

Kdo je drugi možakar? Zavertnik, ki je masikomu znan še iz starega kraja in tudi smo že njegovo preteklost opisali, tako da se nam ne vidi potrebno še zaradi njega papir tritati in se ga bomo le tu pa tam še spominjali, kjer bo to potrebno.

Tema dvema je bila in je za sedaj še usoda S. N. P. J. izročena. Enemu kot izvoljenim, a drugemu kot vsiljenem svetovalecu. In kam sta S. N. P. J. zavozila, smo že obširno in neizpodbično dokazali ter hočemo samo se še nekaj točk dotakniti katere so silno važne za vsakogar, komur je količkaj S. N. P. J. pri sre.

Često se je kvasilo in čečkalo in se še kvasi, da Konda in "Glas Svobode", sta zoper S. N. P. J. in da organizaciji škodujeta. To mora le kakšen lopov trdit. "Glas Svobode" je vedno in bo nastopal proti vpijčemu neredu, kateri se je vgnezdil v glavnem odboru in vsled katerih člani S. N. P. J. trpijo. Članom se pravice kratijo in neopravičeno bremena nakladajo. In zakaj to? Od kot izvira to? Odgovor je ta: Pravice se članom kratijo s tem, ker je pravila, katere so bile na konvencijah v La Salle in potem v Chicagu od delegatov sklenjena, g. gl. tajnik Krže po svoje spisal, ne meneč za pravomočni ukrep. Bremea so se članom naložila brezpotrebno, nezgod ni izvanrednih, kužnih boleznih tudi ni, da bi bilo se bati katastrofe za S. N. P. J., tedaj čemu \$1.25 mesečnega asesmenta trajno, ko je bilo na konvenciji za 3 ali 4 mesece dovoljeno! Zakaj se denar kopiči na stroške članov in potem se pa malomarno z njim gospodari? Ali morabiti je to gospodarstvo, ko se ima vseskozi 5 do 10 tisoč in še čez dolarjev v banki na čekovnem računu, brez da bi jednoti le en cent obresti neslo? S. N. P. J. se je ustanovila s krajno neugodnimi financami, a vseeno je z enim dolarjem asesmenta lepo uspevala in denar prištedila, toda brezobrestno, to je na čekovnem računu ne vemo, če je kedaj nad 3000 dol. naloženega bilo.

Ako je sila se iz banke, tudi od svote na obresti naložene, vsaki dan in v poljubni svoti vzdigne, tedaj čemu, tolike svote brezplodno ležati pustiti?

Famozni Zavertnik o tem molči z njegovim vzgledim "revolveržurnalom", akoprav se vsako leto na ta način nekaj stotakov proč vrže. Mi smo že o tem pisali, da je gl. blagajnik pretolet, se ne briga za gospodarstvo v prid S. N. P. J., in če pa "Glas Svobode" take nedostatke ožigosa, so pa takoj vsi križi dol in prvi je Zavertnik, kateri v svojim "leibrevolverju" zahruli: "Glas Svobode" laže, gospodarstvo gl. odbora je vzorno! Za tem pa se še Krže v Glasilu s "pojasnili" o glasi, tako da je konečno le nered nad neredom, a "zaplotarjem" je vse prav, vse je v najlepšim redu, ker živijo v nadi, da "sosed izza plota" jednotno glasilu postane.

Omenili smo že, da Kržetovo prvo delo je bilo, vse razumne može, kateri mu vtegnejo pri njegovem vzornem uradovanju zga-god delati, iz jednote pometati. In posrečilo se mu je: njegovo geslo je bilo: vse ven, kar može samo iti, pa jih pomečem. On je tvoril in še tvori ves glavni odbor in on je porotni odbor, vse v eni in tisti osebi. Kar ni članov iz jednote pometal, so pa sami šli; njemu se je sree ohladilo, češ, s člani gl. odbora, bom že obračunal, saj vsi skupaj nič ne razumejo, kar je gl. odbornikom na seji tudi v obraz povedal. Da tako pričevalo od strani Kržeta za glavni odbor ni ravno laskavo, to bo vsaki spredel, toda upoštevati se mora dejstvo, da gl. odbor si ga je pošteno in v polni meri zaslužil. Niti enega ni v celim gl. odboru, da ne bi pravila kršil, niti enega ni, da bi se po pravilih ravnal in niti enega ni, da bi računati toliko razumel da bi sedanje zmešnjave pravilno rešil. Računi S. N. P. J. so zavozlani in nikdo sedanjega glavnega odbora jih ne bo raznotal.

Ali je kateri izmed vseh članov S. N. P. J. toliko naiven, da bi računom verjel, katere izdaja glavni odbor vsake tri mesece v jednotnem glasilu? Mislimo, da ne. Pravega nadzornega odbora ni — tudi ga ni bilo; tisti ko je bil, je s svojo famozno izjavo še tisto malo zaupanje, katerega je užival, do cela snedel. Člani nadzornega odbora, to se pravi oni, koji se niso hoteli Kržetovi manipulaciji ukloniti, so odstopili — glej g. Fr. Bernik —, drugim, katerim je slabo prihajalo so šli v domovino — a la Andolšek — strajen je ostal Fr. Mladič, katerega se stvar ne prime, in on ako kakšen ček — se ve zgubi, pa plača bolniško

podporo iz lastnega žepa, (!) kakor slučaj Windisch, o katerem slučaj bomo še govorili, če bo potreba.

Tedaj nadzornega odbora ni, in da pa se račun podpiše je dober dokazani preverant Ivan Kaker, katerega podpis je toliko vreden, kot je cela oseba Kaker in pa tisti jednotni računi, katere Kaker podpiše, ali pa če jih podpiše Fr. Mladič, kakšen Andolšek ali pa Potokar, Zavertnik, Fr. Petrič et tutti quanti.

Tedaj z eno besedo za nič! Računi niso takisto za nič, kakor so može, kateri jih podpišujejo za nič!

Ali ni višek brezstidnosti, ko se je gl. odbor predrznil, da je Ivan Kaker četrtletne račune odobril? Ali ni gl. odbor s tem jasno pokazal, da smatra vse družva in člane za pravecate bebe, nevedneže in do cela nerazumneže? Ali si bodo društva in člani tako postopanje gl. odbora dopustili? Marsikatera društva ja, njim je vse prav, kajti ko bi jim prav ne bilo, ne bi bili zopet delegatom volili može kakoršnji so n. pr. Šavs in Zlemberger. Tudi poznamo še nekatere druge, katere pa danes še ne imenujemo, zaradi katerih Krže vso jednoto svobodno na glavo postani. Mi take može ne upoštevamo, zato ker od njih ni kaj koristnega pričakovati; bo pa precejšno število zavednih mož, katerim je blagor S. N. P. J. pri sre in kateri svoje prepričanje za en milostni nasmeš od Kržeta ali pa Potokarja ne prodajo, in ravno na takih možeh bo ležeča bodočnost jednote.

Toda o tem še spregovorimo pozneje, za sedaj moramo nekoliko nazaj poseči.

Koj ko se je bil Krže od "Komarja" poslovil, se v Pullman voz vkrcal ter z njegovim posestom Chicago počastil, smo znali, da to pač ni kar si budi. Toda kaj se hoče? Na konvenciji je bilo med drugim tudi to sklenjeno, da se mu potni stroški povrnejo in konec besedi. Krže je sicer pravila po svoje predelal, ali tikačjo se točke povrnitve seljnih stroškov, te je pribil v pravila po izvirniku, da jih nobeden vrag ne premakne. In ker pa ni bilo rečeno, kako se naj iz New Yorka v Chicago vozi, tedaj mu je bilo vožnja slobodna in če bi se bil na vrhu dimnika železniškega stroja vozil, tudi nobenemu ni mar. On se je vozil in pripeljal se je srečno v Chicago in to je dovolj, kar si naj S. N. P. J. z zlatimi črkami v zgodovinsko knjigo zapiše.

Prišedši in prevzemši jednotni urad, je bilo prvo delo, da je vse prejšnje knjige izvrgel. To je bilo za nič, ono pod nič itd. Prvo kar je bilo, je mož dognal, da je potreba nove knjige; to pa je že prejšnji gl. odbor tudi vedel, ker knjige so bile še prvotne od ustanovitve jednote, ter vse popisane.

Vsaki drugi bi se bil dela oprijel, za katero je bil izvoljen in pa prav dobro plačan. Delo je bilo za dobro polovico zmanjšano, ker je odpadel predpis mesečnega asesmenta, tedaj je bilo knjige vrediti in pa zaostale dopise rešiti. Ali g. Kržetu ni delo dišalo, nosil je neki notič v žepu in tisti notič mu je bila glavna knjiga. Katero društvo je redno mesečni asesment plačalo, je bilo dobro, katero pa ni redno ali pa celo ni plačalo prispevke, tudi ni bilo v zlo vsteto.

Dalje prih.

ZA KRATEK ČAS.

Da "sosed izza plota" resnim ne moramo smatrati, to smo že mnogokrat dokazali, da se jim pa možgani vodene, ali pa da so se že zvođenile, to pa, žal, da v vsaki številki svojega "revolveržurnal" dokazujejo. Kar na eni strani načečkajo, že na drugi priklečijo, kar danes trde za resnico, že jutri izpodbijajo, ter pravijo: "to je laž da bi bili mi kaj takega trdili." In tako gre čas naprej, naročniki se pa jeze in list, oziroma naročnino preklečujejo, ker pravijo, da za tako duševno hrano se lepo zahvalijo.

Da je temu tako, hočemo tu navesti samo nekaj dokazov, pripomnimo pa, da to storimo edino v zabavo našim cenj. naročnikom, ker z ljudmi, koji imajo skaleno vodo v glavi, se ne pečamo.

Ni dolgo tega, ko so vrli "sosed izza plota" pisali, da z "božjo

previdnostjo" navdahnjeni Ivan Kaker ni z njimi v nikaki zvezi. Mi smo to trditev takoj izpodbili in dokazali, da je obratno resnica. Prav nič se nismo čudili, ko pričapla Ivan Kaker v št. 103 "revolveržurnal" kjer se hoče prati in ljudstvo še dalje farbati. Smešno, čez vse smešno je, ko svojo farbarijo nazivlje: "Izjava", češ, takemu možu kot je on, Kaker, se mora brezpogojno verjeti, ker se lastnoročno podpiše in še naslov pridene.

Da je oča Kakerjeva "Izjava" sosedom izza plota dobrodošla, je znana stvar, in bil mu je prostor v cunji na razpolago, samo da bi nas na laž postavil. Toda duševne reve so se zopet proketo varale, kajti v položaju smo, da vso zadevo pojasnimo, kako da stoji in leži.

"Pošteni" Kaker pravi, da ne misli nikogar prevariti, kdor se je na "Izobraževalno knjižico" naročil, ker z izdajo ni prenehal marveč samo prekinil in da bo ob priliki z izdajo nadaljeval. Možakar Kaker zna, da ako pravi, da je z izdajo samo prikinil, se ga sodnim potom tako lahko ne prime ker sodnija ni prepričana, da namerava koga ogoljufati. To bi bilo, ko bi zadeva drugo zagotek ne imela, in ta zagotetka je silno nevarna za Kakerja, in iz katere se tudi z "božjo previdnostjo" ne izmota. Stvar je sledeča:

Gosp. Fr. Bernik, kot bivši posestnik tiskarne v Chicagu in pa dični Kaker sta bila sklenila pred notarjem potrjeno pogodbo, vsled katere je g. Bernik postal kompanijon s Kakerjem za "Izobraževalno knjižico". Kaker jo je urejeval in iz na "puh" kupljenih knjig prepisaval, a g. Bernik jo je tiskal in izdajal. Dobiček si bi imela deliti; a vrhu tega je g. Bernik Kakerju za druga pisarniška dela vsaki teden po \$10. plačeval. (Pripomniti moramo tu, da pravi značaj Kakerjev pokažemo, da je g. Bernik vse to storil iz usmiljenja do Kakerjeve rodbine.)

Dobro, "Izobraževalna knjižica" se je kot kompanijsko podjetje v Chicagu tiskala in izdajala. G. Bernik je svetoholmskemu Kakerju zaupal, a proketo se je varal. Nekega dne vpraša prijatelj g. Bernika, kako je z "Izobraževalno knjižico"? G. Bernik pravi: "Dobro, je precej naročnikov; bo že." "Ja, kaj pa je z naročniki, ali dobiš kaj denarja od Kakerja? vpraša prijatelj. G. Bernik osuplo pogleda, ter pravi: "Ne, naročnine pa še nisem nobene videl!" Prijatelj se je zasmeljal in reče: "Kaj vraga si toliko zabiti? Ali ne čitaš v "Iz. knjižicah", da naročnina se ima na Kakerjevo soprogo v Chicagu, 629 Laflin St. pošiljati. Ti se boš pač fino pod nosom obrisal." In tako je bilo. G. Bernik je hitel nad poštenega Kakerja, mu vse lumpe, sleparje itd. na glavo zmetal, mu zapretil, da ako takoj denar za naročnino ne prinese, ga da takoj zapreti.

Kaker je stal pred g. Bernikom, kot polit psiček, ter tresel se na vsem puhlavim životu; bal se je, da kaj ne prileti po butici, in nam se prav čudno vidi, da ni. Sicer bi bilo zdravo, da bi oča Kaker par gorkih okolo ušes dobil, ker drugaga ne zasluži. Drugi dan je Kaker g. Berniku prinesel \$15 in \$136.00 je g. Berniku še dolžan in bo dolžan.

"Izobraževalna knjižica" tista izdaja je bila in je še, zavita in z naslovi naročnikov prevedena; vse je bilo pripravljeno za odposlati, a g. Bernik je odpošiljatev zavlečen in knjižice so še danes v South Chicagi, toda pod konkurzom. Ko bo konkurzna razprava končana, bo g. Bernik s poštenjakom Kakerjem zaoral.

Taka je stvar in cenj. čitatelji naj si sodbo sami naredé, komu in zakaj je "Proletarec" dober. "Gihha ukup štriha."

Druga slika: V št. 104, se ve zopet v "sosedu izza plota" oglasil se je možakar Ignac — ne Nace — Zlemberger! Oh, presenečenje! Vendar enkrat, Zlemberger, ja Zlemberger iz Glencoe, O.!! To pa to! Da nas ta mož tudi enkrat počasti, to nas veseli. Toda naše veselje zgubi pravi efekt, ko vidimo, da tudi ta mož laže in pa še kar na debele. Stric Nace, to pa ni lepo od Vas! In nadalji smo se, da ste se poboljšali, toda vidimo da ste še

Dalje na 7. strani.

NAJBOLJŠI ZDRAVNIK

je tisti, katerega zmožnost in izkušnost v zdravljenju Vam
GARANTIRA, da Vas zamore v kratkem času hitro, uspešno in
popolnoma ozdraviti.

ŽE VEČ KOT 10 LETNO UREDOVANJE

kot glavni zdravnik in ravnatelj na

SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU

V NEW YORKU

Vam je dosti jasen dokaz, da je naš slavn svetovnoznani

Dr. J. E. Thompson.

Dr. J. E. THOMPSON,

najboljši zdravnik, kateremu je vsaka bolezen dobro poznana in kateri ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezni, za to Vam ne bo nikdar žal ako se takej njemu poverite v zdravljenje, ker le tako zamogli bode v kratkem svoje zaželjeno zdravje nazaj dobiti.

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKÉ BOLEZNI

katera bi ne bila Dr. J. E. THOMPSONU popolnoma dobro ne poznata in katere bi se on ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti. — Dr. J. E. Thompson ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezni, ter Vam zamore z njegovo zmožnostjo GARANTIRATI da Vas bode gotovo uspešno ozdravil in ako bolehat naj si bode za katerikoli akutni, ali zastareli notranji ali zunanji bolezni, kakor tudi še tako nevarni in teško ozdravljivi možki ali ženski spolni bolezni. On je na zboru od več stotin zdravnikov dokazal, da lahko bolnika ozdravi, ne da ga osebno pregleda; njemu zadostuje natančni opis bolezni v pismu, akopram je bolnik od njega še tako oddaljen.

Dr. Thompson Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezni:

Postedice onanije, triper, čanker, sifilis, impotenco, ali nezmožnost do spolnega občenja; polucio, ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse akutne in kronične bolezni žlečad, srca, glave, grla, ušes, ledic, pljuč, prs, mehurja; kilo ali bruh, nervoznost; vse živčne bolezni; naduho, katere in prehlad, nevralgijo, zlato žilo; božjast; vodenico, vse spolne bolezni na notranjih ženskih ustrojih: neredno mesečno čiščenje; beli tok; padanje maternice; neplodovitost; — vse kožne bolezni; srbečino, lišaje, hraste in rane; mazulje na licu; uši na spolnih delih, i. t. d.

Zdravljenje vseh spolnih bolezni ostane strogo tajno.

Zatoj rojaki: Ne obupajte ako Vas drugi zdravniki niso mogli, ali ne morejo ozdraviti. Bolehate-li od naj si bode katere koli bolezni, ter Vam je zdravniška pomoč neobhodno potrebna, in ako želite da bode v kratkem in popolnoma ozdravili, poverite samo izkušnemu, vestnemu zdravniku svojo bolezen v zdravljenje, radi tega natanko in brez sramu opišite svoje bolezni v materinem jeziku, ter v pismu natanko naznanite kako je bolezen nastopila, koliko časa traja in se razvijala, ter pisma naslavljajte edino le na:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE

Dr. J. E. THOMPSON, 342 W. 27. St. New York

Uradne ure so: Ob delavnikih od 1 do 5 ure pop. V nedeljo in prazd. od 11 ure do 3 popoldan

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsm Slovanskim
društvam za izdelovanje druž-
tvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebščin. Izdelek
je najfineji in najokusnej, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

**EDINA
VINARNA**

kitoči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite ga-
lon vina, ali več, tedaj Vam
pripeljemo isto na dom —
brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da
ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave. TELEFON
Canal 842

Missouri!

Missouri!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od J. Boyden ali Star Ranch, del posestva to je kos ležec v Ripley okraju, Mo., in obsegajo 3800 najlepše ravnine in najboljega sveta. Ta zemljišče sedaj vržem na trg med ameriške Slovence in sicer s takimi ugodnimi pogoji, da si lahko vsak omisli lastno ognjišče

PRIHODNI BANAT AMERIKE!

Cena akru \$15.00. Pogoji: \$6.00 na akter takoj, ostanek pa kedar hočeš s 6 proc. obrestmi. — Kdor se noče baviti s lesom, ga jaz vzamem v nakup in tedaj plača samo \$10.00 akter in sicer \$2.00 takoj, \$8.00 pa na izplačila. — Kedor meni lesu prepušti, dobi ves rezan les za gradbo poslopj zastoj. Nikdo ne more kupiti več kot 40 akrov, iz vžemši če je velika družina, tedaj lahko kupi 80 akrov. — Spekulantom se ne prodaja niti ževlja zemlje. — Tekom 10 let bo svet vreden po \$100 akter. — To zemljišče leži približno 1 do 6 milj od slovenske naselbine in ob železnici. — Vse posetne in lastninske pravice dobite takoj. Pišite po natančne informacije

F. GRAM, Naylor, Mo.

naselniški zastopnik za državo Missouri

Opazka. Nekoj malega se tudi še lahko kupi med slovensko naselbino

Missouri!

Missouri!

Missouri!

Missouri!

Missouri!

Missouri!

Missouri!

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

Chicago,

Illinois.

Vstanovljena dne 1. septembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsed., 2348 Blue Island Av. Chicago
 MATH. GAISHEK, podpredsednik; Mt. Olive, Ill.
 JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave. Chicago
 M. V. KONDA, zapisnikar, 1518 W. 20th St., Chicago
 IVAN KALAN, blagajnik; 341—6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO (predsed.), 11212 Fulton Ave., Pullman, Ill.
 JOS. WERŠČAJ box. 271, Grand Works, Ill.
 LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik) bx. 44, Winterquarters, Ut.
 ANTON DULLER, Gamburg, Mo.
 JOS. MATKO, Box 481 Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

A. H. SKUBIC, 2014 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 IVAN MLADIČ, 2256 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati i na tajnika
 Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denar. e. ošiljatve pa
 na Ivan Kalan, 341—6th St., Milwaukee, Wis.
 Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE"

Iz glavnega urada S. S. P. Z.

Sprejeta nova društva.

Št. 29 v Taylor, Washington: Mihael Skerbine, c. 669; Rudolf Gradisnick, 670; Jernej Skerbine, 671; Anton Gradisnick, 672; Anton Frank, 673; Franc Vrhove, 674; Ignac Pugel, 675; Alojs Fink 676; Andrej Frank, 677; Josip Šercelj, 678; Franc Mesojedec, 679; Mihael Fertin, 680; Franc Kočevar 681; Franc Muzga, 682. Uradniki: Mihael Skerbine, predsednik, Box 7; Rudolf Gradisnick tajnik, Box 15; Jernej Skerbine blagajnik Box. vsi v King Co.

Št. 30 v Bishop, Pa.: Paul Osebek, 683; Andrej Castran, 684; Ivan Murgelj, 685; Josip Murgelj, 686; Ivan Zupančič, 687; Josip Bizjak, 688; Andrej Benko, 689; Anton Plut, ml. 690; Ignac Widmar, 691; Jurij Widmar, 692; Anton Plut, st. 693; Ivan Plut, 694. Uradniki: Ivan Murgelj, predsednik; Paul Osebek tajnik, Box 14, Bishop, Pa.; Andrej Benko blag. Box 13, Bishop, Pa.

Št. 31 v Farmington, W. Va.: Franc Leustick, 701; I. Barna, 702; Josip Bednaš, 703; Franc Lehman, 704; N. Špehar, 705; Vinko Benkovič, 706; Matija Špehar, 707; Tomaž Kozlovič, 708; Ivan Kubin, 709; Adolf Mankovič 710; V. Lipovščak, 711; Josip Kralj, 712; Jurij Fumič, 713; Paul Kasunič, 714; Ivan Koren, 715; Ignac Šepah, 716; Jurij Kasunič, 717; Ivan Kralj, 718; Marko Mlinac 719; Andrej Hudnik, 720 Marko Radich, 721; Josip Juraič, 722; Peter Dujmovič, 723; Teodor Šarič, 724. Uradniki: Josip Juraič predsednik, Box 21; Franc Leustick tajnik, Box 2; Ivan Koren blagajnik, Box 14; vsi v Farmington, W. Virginia.

Pristopili.

K. društvu št. 6 v Winterquarters, Utah.: Josip Brečko, 695; Franc Lončar, 696; Anton Kamnikar, 697.

K. društvu št. 28 v Madison, Ill.: Ivan Majnarič, 698.

K. društvu št. 16 v Clinton, Ind.: Josip Tigar, 699; Josip Viško, 700.

OPOMBA: Vsa društva ozir e. tajniki naj blagovolijo pošiljati zdrav. spričevala novih članov točno vsaki mesec, da priobčim v Glasilo z novimi društvi.

Jos. Ivanšek, tajnik.

DOPISI IN POROČILA

Reading, Pa. 5. sept. 1909.

Prosim za nekoliko prostora v našem priljubljenem listu "Glas Svobode" in da priobčite ta moj dopis.

Ni še dolgo tega, kar sem poročal o našem položaju tukaj v Readingu, zato pa tudi nisem mislil bratom S. S. P. Z. še sedaj poročati; ker sem pa sedaj slišal nekaj nepričakovanega, sem primoran orijeti za pero.

Kakor sem bil poročal o delu, je še zmerom jednako, tako da dela je preveč, denarja pa premalo. No pa bom pustil delo primiru in vam kaj boljšega poročal.

Tukaj je nas Slovencev nekaj nad 100 duš in iz med teh nas je 9 svobodomiselcev, ki nimamo miru pred temi ubogimi na duhu; mnogokrat se kateri v nas zaleti ter misli se silo nas premagati, a je vse zastojno. Še celo njihov pastir nas grdo gleda, in zakaj vendar? Toda, saj znamo zakaj, on se gotovo boji da mu ne bodo vsegamogočni tolarčki po žepu zvonili in tudi se boji, da mu ne bi ostale ovčice usle k naši organizaciji. — Oni so potem prokleti in jih ne gleda drugzga kakor kramp pa lopata, ako nočejo da jim po trebuhu ne kruli.

Tudi to lepo novico vam moram opisati in sicer, da se je tukaj obletnica obhajala, katere smo mi svobodni bratje prav veseli. Tukaj je nam Slovencev najbližja cerkev Italijanska, za to so tudi Slovenci najrajši tam k maši hodili, pa tudi so za črnosuknje kolekturo pobirali in ljudem nadlego s tem delali, ko so hoteli kar s silo "kvoder" odnesti. Za vse

to jim je leta 1908 eden najlepših deklet v fari v nebesa odpeljal in do sedaj še ni nikomur odpisal razven svojemu namestniku; a le ta je pa precej, ko je videl da se njegovemu predniku dobro godi, začel drugo življenje. — Groza nas mora obiti ko se spomnimo, da so tudi naši tolarčki nekaj krivi te proklete pregrehe, ko se črnofrakci z k. in kadar go pa angelji v sv. nebesa odneso, a kuharica vstane s solznimi očmi in —. To nam jasno kaže, da ti frakari največje goljufijo na tem svetu doprinašajo. Bog le zna za kako peklenko lopovščino mlado in nedolžno dekle v svoje zanjke vjamejo? S peklom ji gotovo ne pretijo, marveč jim nebesa obetajo in nam pa pekel.

Takim božjim namestnikom bi moral bog glavo streti, kakor je Marija devica kači strla, ki je Evo za nos potegnila. Morabit so pa ti črnofrakci tiste kače in nam le historijo pripovedujejo o božjih stvarih, a sami pa nič ne verujejo, nego v vsegamogočni tolar in v mlado dekle. Ali niso to tisti črni in hudobni angelji, katerih se moramo varovati, ki nam dobro obetajo, a slabo delajo, kakor kača ko je Evo zapeljala.

Takšne dve kači smo tudi mi tukaj imeli, ena je usla z dekletom leta 1908, druga pa leta 1909 s kuharico, želim pa da bi leta 1910 vse te kače se pobrale s tega sveta in proti nebesom povandrale. Da bi bili saj enkrat opravičeni teh zvitih kač, katere se le po ne-

dolžnih dekletih stegujejo.

Ne svetujem ne enemu čitatelju "Glas Svobode", da bi dal svojo hčer taki zapeljivi kači za kuharico, ker proč je potem!

Zatoraj bratje S. S. P. Z. imejmo edino naše svobodno in socialistično prepričanje, da bomo nekoč zmagali te zvite hudobe. Le naprej po naši poti.

S tem zaključim moj dopis in pozdravljam brate S. S. P. Z. širom Amerike, tebi "Glas Svobode" pa želim obilo naročnikov in predplačnikov.

Čitatelj "Glas Svobode".

Pony, Mont., 4. sept. 1909.

Ko sem danes delal pri kopanju nekega jarka, po katerim se bo napeljala voda na polje; sklonil se je nenadoma moj tovariš po tleh. Jaz ga vprašam Frank kaj ti je? A on se polagoma vsede in pravi, zopet me je začel zbadati revmatizem v nogah, ter me tako hudo prime, da moram kar na tla pasti. Jaz mu svetujem, naj gre domu in popoldan, če mu bo mogoče, naj gre k zdravniku. Ja, pravi, če bi bilo mogoče. Zdravnik stane denar, ali jaz pa denarja nimam in med tem zgubim plačilo za danes in še za več dni.

Hudo mi je, je nadaljeval, pa si ne morem pomagati; ko bi sam bil, bi že še šlo, ali tako moram skrbeti za ženo in 3 otroke v starim kraju. In ko mu je malo odleglo, začel je zopet nadaljevati svoje delo s težavo in s solzami v očeh. Jaz sem ga sočutno gledal, toda pomagati mu nisem mogel ker sem sam reven delavec.

Pri pogledu na trpečega tovariša, sem si želel nadnaravne moči, da bi zrušil ta današnji kapitalistični sistem, kateri daje nekaterim kar si morejo njih butice izmisliti, med tem ko mora delavec, koji ves svet živi, dati zadnjo trohico svoje moči za to revno življenje dokler ga smrt pri delu ne zgrabi.

Oh, če bi človek imel moč udariti bi najprvo po črnuharjih — po nebeških agentih, oni so v prvi vrsti pripravili današnji sistem, s katerim nas tako kruto tlačijo. Delavska masa bi gotovo danes ne bila tako v verigah vklejnjena kakor je, če ne bi bilo popov oziroma rimsko-katoliškega trsta s svojo humbugarsko in nasiljeno vero, katera je delavski tilnik tako upognila, da ne more priti do prostega oddiha. Da, popi so v prvi vrsti nam delavcem krivi naših žalostnih razmer, in v drugi vrsti so itak posvetniki kapitalisti.

Kapitalisti nas hočejo gmotno uničiti med tem, ko hočejo nebeški agenti vse imeti, tvoj zaslužek in tvoje misli, in te tako omreži s svojo namišljeno vero kakor pajek muho, da se ne more ganiti in potem ga začno gledati lepo od kraja, dokler vsega ne pogoltnjejo.

Zavedni in svobodno misleči delavec ima orožje s katerim se brani proti napadom kapitalistov, med tem ko je delavec, ki je pod popsko komando popolnoma nesposoben za delavski boj, ter je samo velika ovira zavednemu delavstvu v njih boju; kajti "guspud" je vtepel v glavo takim nezavednežem prepričanje, da ves današnji red — ali pravo nered in mizerija je postavljen od boga. In zoper to se ne sme kaj "slabege" misliti, ker to je smrtni greh, in kaj še le, kdor se predzne dvigniti svoj glas, ali pa le s prstom migniti, tistega ima potem sigurno vrag v kremplih. Mislim, da zaradi tega si je Rimsko-katoliški trust zapisal v neko "sveto" pismo besede: "Če te kdo udari na desno lice, nastavi mu še levo." Tedaj če te pop in kapitalist od golega sleče, ponudi mu še kožo; saj tako je božja volja!

In če se taki ljudje, katere "guspud" nazivlje dobre in verne kristjane, pri njemu kaj pri-tožijo, da jim slabo gre itd. jih potolaži z besedami: le potrpite, bog vas skuša; ostanite stanoviti in ne beško kraljestvo vam je zagotovljeno.

V takozvanim "svetem" pismu se tudi čita: "Blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo"; ali jaz bi pa rekel: Blagor popom, dokler je dovolj bolnih na duhu.

Ja, tako je tako, brez božje volje ne pade niti las raz glave; tedaj je gotovo tudi božja volja, da se je začelo ljudstvo zavedati in spoznavati kake vrste dobroniki

so božji namestniki. Seveda "guspud" rohni proti takim ljudem in posebno delavcem, imenuje jih nevernike in odpadnike. In če tak zavedni delavec postane žrtev kapitala, potem pravi "guspud" da ga je bog kaznoval.

Tedaj, bog ga je kaznoval za to, ker se je celo svoje življenje mučil, da je borno preživel sebe in svoje in da ste si vi humbugarji in kapitalisti redili vaše vampe.

Toda upajmo in delujmo na to, dragi sotrpini da pride enkrat dan osvete. Delujmo na to, da se bo kolikor mogoče zmanjšalo število na duhu bolnih in da se bodo večale in množile naše vrste. Dan plačila bo gotovo prišel za naše zatiralce.

In takrat bi rad iz groba vstal če prav bi moral potem še enkrat umreti; da bi z lastnimi očmi videl, kako bo ljudstvo, delavska masa, delila popom in kapitalistom njih že davno zaslužno plačilo.

Pozdrav svobodašem.

John Tokin.

Virden, Ill., 11. sept. 1909.

Prosim odločite mi malo prostora v našem priljubljenem listu "Glas Svobode", da nekoliko sporočim, kako je z delom tu pri nas. Kar se tiče, se je nekoliko boljšalo, a ni tako kot bi moralo biti, je prevelika razlika med zaslužkom; toda ne bom razkladal zakaj. Unije imamo le, da osem ur delamo, boste pa da nam prostore — kraje — pokažejo in potem če se kaj zasluži ali pa ne; pomoči ni nobene.

Rojakom ne svetujem sem hoditi za delom, ker se težko dobi in jih je veliko, ko čakajo na delo.

K sklepu moram še reči, da vsaki delavec bi moral biti naročnik na list "Glas Svobode", ker le on je pravi delavski list; on se ne ustraši če se gre za pravico, a zdražbarje pa na miru pustiti, naj bodo tam kjer so.

Pozdrav rojakom širom Amerike, Vam pa g. urednik želim obilo vseh, da bi skoraj v kratkim dvakrat na teden list izdajali.

Ob jednem Vam tudi pošljem podporo slov. pisatelju Podravski v Ribnici na Pohorju, Stajersko \$1.10 in listu podporo 25c.

F. Perterlin.

Collinwood, O. 10. sept. 1909.

Prosimo v imenu društva "V Boj!" št. 53 S. N. P. J., da sprejmete par vrstic v odgovor poročevalcu Proletarca št. 103 iz Cleveland O.

Omenjeno društvo priredi v čast bratom delatom prihodnje konvencije S. N. P. J. velezanimi narodno dramo: "Krvava noč v Ljubljani".

Dotični poročevalce dobro ve, da bode veselica sijajno obiskana in radi tega je nevoščljiv, ter boji se, da bi mi v eni noči kapitalisti postali. To naj si zapomni poročevalce, da priredi to igro društvo "V Boj!" št. 53 S. N. P. J., in pri tem smo naprosili dramatično društvo "Lunder-Adamič", da sodeluje pri tej igri.

Pomislimo moramo, da naše društvo ni tako močno, da bi moglo samo prirediti zgoraj omenjeno igro.

Poročevalce "N." piše: "zakaj pa pri nas pomoči ne iščete?" Dobro, povejte kdo da ste, poteni, ako vidimo da ste dober "komedijant" — glumač ste, to vidim —, potem smo pripravljeni vas in vaše pristaše za dobro plačo najeti.

Toliko naj zadostuje za danes, ko pa bode ime dopisuna "N." znano, potem se vidimo, kakor smo že omenili.

John Potočar, Dominik Blümel, predsednik tajnik

Joseph Kunčič, podpredsednik.

Pojasnilo Proletarčarjem.

Lemont Furnace, Pa. 9. 9. 09. Čital sem v "Glas Svobode" št. 36 poročilo gl. tajnik S. S. P. Z. da Proletarec napada Zvezo in člane Zveze, zraven pa še zdravniške, ki so člane preiskavali, češ, da niso spolnjevali svojih dolžnosti. Zatoraj povem vam Proletarce, da z vašo gonjo takoj prenehate in prekličate vaše ostudno obrekovanje naše vrle organizacije in ako tega nestorite pa svetujem, naj bi glavni odbor v angleščini poziv spisal in razposlal na vsa društva, da bi društveni tajniki oddali jih društvenim zdravnikom. Mislim da gg. zdrav-

niki se ne bodo pustili sramotiti in slepiti, kakor se mi slov. trpini; oni bodo zahtevali svojo čast in poštenje in angleškimi zdravnikom se ne bo dalo skriti pod klop, to si zapomnite.

Pozdrav vsem bratom S. S. P. Z. Ivan Gregorič, tajnik, dr. št. 23.

Ladjedelnica v Tržiču. Govori se, da namerava vlada nakupiti ladjedelnic v Tržiču in jo spremeniti v ladjedelnico za bojne ladje. V tej zadevi se je baje mudil zadnje dni v Tržiču admiral grof Montecuccoli.

Taki so cvetovi klerikalizma! Časopis "Hlasy z Posaravi" piše: V klerikalni občini Prijemkah pri Hoteboru na Češkem je zažgal blisk gospodarsko poslopje. Ko na so prišli gasileci, da bi ogenj gasili, so se pa spustili dobri katoličani nanje, češ, da se ne sme gasiti, če zažge "božji sel"!

Slovensko Narodno Samostojno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN ARKO, Ravensdale, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Box 9, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE FERLICH, Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Markus v prvem nadstropju

GLAS SVOBODE CO.

597 West 20th St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvam, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo pošto znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJJO IZ AVSTRO-
OGERSKE V NEW
YORK IN OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

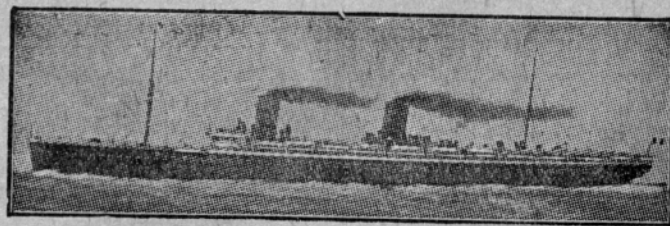
M. Washington, 25. sept. 1909 | Oceania, 13. okt. 1909
 Alice, 6. okt. 1909 | Argentina, 20. okt. 1909

"Laura in "Alice" sta nova parnika na dva vijaka. "Francesca" in "Sofie Hohenberg" sta ravnokar zapustila ladjedelnico ter sta naj-novejša in jako elegantno opremljena.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo--TRST, za Ogrsko--REKA Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
 FRANCOSKA PROGA
 Compagnie Generale Transatlantique
 GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Tournaine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

ALI SE BRIJETE DOMA? Tukaj vam ponujamo brisovemu namenu, in ki navadno prodaja za \$4.00 in više, odjemalcev naših britvev na katerih se čita ime: Jos. Kral in katerih se je prodalo že tisoče v 33 letih, t. j. od l. 1876. Mi samo poskušali dobili boljše britve pa prišli smo do prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljše lastnosti. Vse naše britve so popolno jamčene in jih z veseljem zamenjamo v vsakem event slučaju. Se celo britve ne morejo razči sode o britvi dokler je ne poškušajo, toda mi damo garancijo z vsako britvijo v ceni od \$2.00 ali več. CENA \$2.00. Pošiljajte izven mesta se sprejmejo. Brusi- sine britve za 25c od komada. Delo jamčeno. Za naro- nine izvan Chicago pošljite še 5c posebej za poštino.

ZALOGA POHIŠTVA.

Tel. Canal 728

Ustanovljeno leta 1875.

JOS. KRAL

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

Po svetu.

IZ STARE DOMOVINE.

Nekaj o božjih potih.

Večina starejših verá si predstavlja boga, kakor kakaga posvetnega vladarja. On kraljuje v posebno lepi palači, v nebesih. Obdan je od svetnikov in svetnic, angeljev. Na zemlji ima bog svoje posebne služabnike duhovnike, ki ga namestujejo in tukaj tudi višje in nižje, kakor v nebesih svetnike višje in nižje vrste, prave svetnike in le blažene spoznane. Cerkev je proglasila koga za svetnika, ki je za cerkev veliko dobrega storil. To je bila podelitev nekakega plemstva, grofovstva. Človek, in posebno neveden človek se čudi v vsem odvisnega od boga, od njegove milosti. On se obrača v molitvijo do boga. Ali da njegova molitev prej in gotovejša pride do boga, obrača se do svetnikov, svetnic, katolik tudi do matere božje — sv. Marije. Tudi ako se hoče katolik bogu zahvaliti za kako podeljeno mu dobro, obrne se do dotičnega ministra — svetnika. In človek to jemlje iz svojega državnega življenja. V njem vidi vladarja, katerega obdajajo grofi, knezi kot najvišji. In uradniki in ti ministri raje vstrežejo, ako se jim kaj daruje. Katoliški bog sam rad vidi, da se mu kaj daruje. Ali v tem je nevarnost, da katolik zabrede nazaj v paganstvo. Včasih ubogi katolik pozabi na boga in zahteva od ministra — svetnika izpolnitev prošnje, stavlja svetnika na mesto boga; na duhu najrevnejši katolik zahteva od podobe svetnika, od podobe sv. Marije, ki se nahaja v neki cerkvi, v katero hodi na božjo pot, da ga usliši, ali če si misli, da je uslišan, se ji tudi zahvali, položivši dar na oltar, ki je posvečen dotičnemu svetniku.

Pravi cerkveni nauk o tem pa je, da sv. Marija, ali kak svetnik razodeva v posebnih krajih svoje čudeže, da hoče v njih posebno čiščenje biti. To zaobljubljanje se najde v vseh starejših verstvih. In pri vseh starejših narodih najdemo se isti darovi. Kat. duhovnik jih je našel pri Grkih, Rimljanih, Nemeih, Slovanih. Začetkom se je protivil proti tem zaobljubam, tem darovanjem, ali spoznal je, da je to duševno razpoloženje vseh narodov in pripisoval je to darovanje, to posebno rad, ko je postal obrtnik, ker mu je to neslo, bodi, da je on prodajal darove, ali jih posojeval proti plačilu. Duhovnik je prodajal roke, noge, srca iz voska za drag denar. In božja pota so bila zbiralšča veliko ljudi, ki so plačevali maše, ki so drugače dajali premoženske stvari dotični romarski cerkvi in njenemu duhovstvu. Na božjih potih razkazoval je lahko tudi duhovnik sam svoje moči, sebe postavljaj na vzvišenejše mesto. In če se je kak "čudež" zgodil, bil je duhovnik prvi, ki ga je razbojeval.

Stari Egipčani darovali, postavljali so v templih vrednostne stvari raznim bogovom, židje svojem bogu Jehovi. Navadno so napravljali noge, roke, oči in druge ude telesa iz bronu, zlata, srebra ali drugih rud, ali tudi iz ilovine in jih obešali po cerkvah, zahvalivši se s tem dotičnemu svetniku ali svetnici za zaproseno ozdravljenje dotičnega bolnega uda telesa. Cele občine so se tako zahvaljevale božanstvu za odpravo kakih kuge. Razločujemo darove, ki se obljubijo v boleznih ljudi in živali in se potem svetniku dajo, ako je pomagal in take, ki se dajo že naprej, ko se prosí. Posamezne bolezni imajo v katolicizmu svojega svetnika, ali pa ozdravlja jeden svetnik več bolezni človeka in živali. Znano je, da se stari bogovi niso dali odpraviti takoj ob nastopu krščanstva; kat. duhovniki so dalje časa morali trpeti, da se je tudi darovalo ajdovskim bogovom — in tako so tudi prevzeli zaobljubljanje, darovanje ter postavili na mesto starih bogov in boginj svetnike, svetnice. Saj so se tudi ajdovske cerkve spreminjale v krščanske in prevzel se je tudi ta fundus instruk-tus.

Od Rimljanov, Grkov smo prevzeli te navade tudi mi Slovenci. In mi Slovenci smo katoliki, kakoršni so samo še v Tirolah. Mi častimo v zdajšnjem času posebno

sv. Marijo. Svetniki, svetnice postajajo stare, pridejo iz mode. Tako je prišla sv. Porcijunkola ob kredit pri Belokranjcih. — 2. avgusta sta bila pred 20 leti še trg v Novem Mestu in v Ljubljani frančiškanski trg polna Belokranjk v snažno belih oblekah. Minulo je to čiščenje. In zraven je šel za večno počivat sv. Feliks, ki se baje nahaja v novomeški kapiteljski cerkvi. Mati božja na Čatežu tudi nima več veliko privlačne moči in na žalostno gorovri Mokronogu ne hodi več dosti Belokranjk. Sv. Lušarije so že tudi otemnele. Na sveto Goro pri Gorici tudi ne hodi več dosti ljudi z daleč. Najbolj še evete čiščenje sv. Marije na Brezji na Gorenjskem. To je mlajša romarska cerkev. Grki so imeli svetišča, v katerih so se ženske shajale, ki so hotele ljubezen uživati tujega moškega. Grki so to dopuščali, bodi da se zaplodijo krepek zarod, bodi da ima ženska jenkrat v letu prostost, da stori kar hoče, kakor v naših mestih na maškeračnih veseljih. V naravi ženske je, da se včasih otrese vseh spon družabnega življenja in se prosto giblje. Romarska pota so za marsikatero kmetsko žensko to, kar za meščansko maškarada. Kat. duhovstvo dobro študira naravo vernikov svoje cerkve in s to naravo računa. Na Francoskem so odprli pred leti veliko romarsko pot v Lurd. "Lurdska mati božja" je zaslovela po vsem kat. svetu. Slo. duhovniki so se poprijeli z veliko vneto čiščenja "lurdske matere božje". Tej "lurdske materi božji" se je že sezidalo veliko kapelice po deželah. In lepe kapelice se zidajo. Stanejo 1000 do 8000 kron. Kranjski škof je peljal lani precej pobožnih žensk v Lurd na Francoskem. Zdal je ta lurdska mati božja stran potisnila skoraj vse druge matere božje na Slovenskem in ne bo dolgo in imela bode tudi tukaj svoje svetišče, v katerem bode pobožni ljudje molili za to in ono in bogato obdaroval svetišče in kar služi dotični cerkvi.

Nad St. Jernejem na Dolenjskem, gori nad Volčkovovo vasjo je v neki kostonjavi hosti skala. Iz te skale pritaka dober studenec. Blizu je velik samostan mnihov kartajzov v Pletterjih. ki so se pred nekaj leti naselili pregnani iz Francoskega. Mnih se sprehajajo po Gorjancih. Nastala je pobožna pripovedka, ki pravi, da so ti mnih našli na navedeni skali podobico lurdske matere božje. Da se ni namakala v dežju, vzeli jo je eden mnih seboj v svojo celico. Drugi dan je mnih podoba pogrešal. Šel je na sprehod proti skali in našel na prejšnjem mestu podobico. Vzeli so to podobico mnih večkrat seboj, a vedno jo našli zopet na skali nad studenec. Udolbili so potem votlino v skalo in položili v njo podobico. To pravilico pripoveduje dolenjski Slovenec in Hrvat ob Gorjancih. Sezidala se je kapelica ob skali, na kateri je bila podobica.

V to kapelico so prinesli kartajzi leseni kip "lurdske matere božje". — Bil je ta kip že začrnel. Naše ljudstvo ljubi svetle, rudeče, plave barve. Pobarvali so mnih ta Marijin kip in z veliko slovesnostjo se je blagoslovila kapelica in vanjo dal naveden Marijin kip. Veliko je bilo duhovnikov pri tem slovesnem činu in ljudstva. To je bilo pred par leti. Zdal roma pobožen ljud k tej kapelici. Ženske si umivajo bolne dele telesa v studencu, ki izpod kapele iz skale pritaka in čudeži se že tudi pojavljajo. Upravniki te kapele že mislijo na to, da sezidajo še jedno večjo kapelico, v kateri bi se shranjevale berglje, kite in roke, noge sreca in voska. Romarji prihajajo že v ta "novi lurd" iz dajnih krajev. Iz Hrvaške onstran Gorjaneev jih je največ. Pa tudi po glavni cesti se vozijo zdaj mej masami vozovi z lojtrami in na njih polno žensk. Pa tudi kak lepši kaleselj se prikaže. Romarji darujejo precej denarja za zidanje bodoče cerkve. Bog ve, če ne bo v kratkem v prijaznem dolenjskem zavičaju pri St. Jerneju v Gorjancih večja romarska cerkev, ki bo "Mariji pomagaj" v Brezji na Gorenjskem delala dosti konkurence! — Boj daj! Ako že mora biti to razvedrilo, to veselje za naše ženske, kakor je čiščenje Marije na romarskih potih in se daj "lurdske matere božje", potem je dobro, da se s tem okoristi tudi dolenjski človek. Romanje v Brezje vrže vsako leto gotovim krogom, duhovnikom, krčmarjem, voznikom itd. do pet tisoč kron. Naj se vsaj ta svota deli mej Gorenjsko in Dolenjsko. —

Amnestija za vojaške begune še traja. Opozarjamo, da je pomilo-stil naš cesar lani o priliki svojega jubileja tudi vojaške begunce, ki so se odtegnili naborni stavi in so odpotovali v inozemstvo. Tega pomiloščenja so deležni pa le tisti, ki so se odtegnili naborni stavi pred 2. decembrom leta 1907, ki so se vrnili v domovino najkasneje do 1. decembra 1909 in se do tega časa osebno zglasili pri svojem okrajnem glavarstvu. Kdor ima torej sorodnike, ki se mislijo kmalu vrniti v domovino in ki so vojaški beguni, naj jih opozori, da ne bodo nič kaznovani, če se vrnejo in zglasijo pri okrajnem glavarstvu do 1. decembra 1909 in če so dani zgoraj obrazloženi pogoji.

Nesposobnih za vojno službo na Francoskem je vedno več. "La France Militaire" poroča, da je na 380.000 vojaških obvezancev bilo okoli 29.000 mož, ki so bili proglašeni nesposobnim za vojaško službo. Od tega števila odpađa pet tisoč na one, ki so povsem slabi. To število narašča od leta do leta ter se je skozi nekoliko zadnjih let podvojilo. Raste tudi število onih, ki trpijo na sušici.

Mrtvega dečka so izvlekli iz Sočinega kanala, ki vodi v tovarno v Zdravščino. Deček, ki je bil star okoli 12 let, je utonil pri kopanju.

Ne trpite za reumatizmom.

Drgnite otekle in bolne ude z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

in čudili se bodele radi hitrega ozdravljenja. — Rabil sem Vaš Pain Expeller 20 let drugod in tukaj z izbornimi vseprih v slučajih reumatizma prehlajenja, bolezni v križu in sličnih pojavih. Sedaj ne morem biti brez njega.

Rev. H. W. Freytag, Hamel, Ill.
Na vsaki steklenici je naša varnostna znamka "sidro".

25 in 50 cent. v vseh lekarnah.
F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Rojaki ali ste že darovali v podporo slovenskemu pisatelju? —

Zaprite gostilne. Angleška zbornica je sklenila, da se zapre 20.000 gostiln, ker ima ljudstvo veliko škodo od preštevilnih krčem. Zapri bodo vsako peto gostilno.

Dolgo spanje. V Stockholmu na Švedskem se je zbudila gospica Karolina Karlsdatter iz letargičnega spanja, ki je baje trajalo 33 let. Zaspala je v starosti 13 let, zbudila se je v starosti 46 let.

Najnižje cene!

POZOR!

Naznanjam sl. občinstvu

V MILWAUKEE, WIS.

da sem odprl trgovino s čevlji in raznovrstno obuho. V zalogi imam najboljše čevlje, katere izdeluje svetovno znana:

METCALF BRADLEY CO.

Pridite in ogledajte si mojo zalogo predne kupite kje drugje.

JOHN ERMENG

288 Grove St.

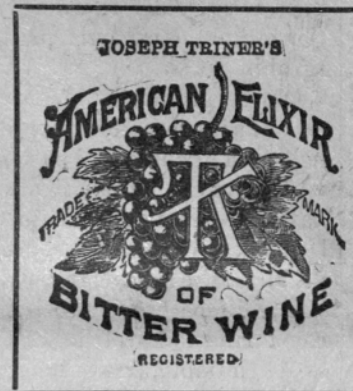
Milwaukee, Wisconsin

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in zaanstvenih vseh dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v onih delih našega telesa, skoz katere gre hrava. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni popolnoma nič nevarno najnežnejšemu želodcu. Celu zdravi ljudje najbi sem in tja pili kupico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspesi čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 346. Tisoče priporočil najuplívnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastoj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjavec, importiran in domač izdelek.

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Ustanovljen 1897. PROSTOVOLJNA ZAHVALA.

Dr. E. C. COLLINS
svetovno znani medicinski profesor ustanovitelj slavne "Collins N. Y. Medical Institute" in pisatelj prekrasne zdravilne knjige "Človek, njegovo življenje in zdravje".

NE VARAJTE SAMI SEBE!

Mož ali žena, kateri sam sebe vara, je sam svoj največji sovražnik. Bog Vam da ZDRAVJE, največji dar, katerega Vam njegova vsemogočnost zamore dati, zato pa tudi zahteva od Vas, da čuvate TA NEPREČENLJIVI DAR. — Velika drevesa rastejo iz malih zrn, — velike reke nastanejo iz malih potokov — a težke in opasne bolezni nastanejo iz malih nepravilnosti in simptomov, AKO SE PRAVOČASNO NE ODSTRANILJO.

Omi kateri pravi: "Jaz bodem čakal do jutri mesto, da bi se takoj obrnil na DOBREGA ZDRAVNIKA, ako se ne čuti dobro, je eden istih, kateri VARA SEBE IN SVOJO DRUŽINO. — Ako toraj bolujete na kateri iz med označenih ali sličnih bolezni, kakor: bolezni pljuč, prs, želodca, črev, jeter, mehurja nato bolezni v grlu, nosu, glavi, ušesih, očeh, katar, kašlj, težkohanje, bljuvanje krvi, mrzlica in vročina, nepravilna prebava, zlata žila (hemoroidi), reumatizem, trganje po životu, nečista in pokvarjena kri, vodenica, gluhost, padavica, nervoznost in vse živčne bolezni, nemoč v spolnem občevanju, kakor tudi posledice samozabljevanja, mazuli, kraste in ostale kožne bolezni, izpadanje las, vse ženske bolezni, kakor padanje maternice neredno čiščenje, neplodovitost, ali jetika, sifilis in vse ostale notranje ali zunanje bolezni moža in žene, — NE VARAJTE SAMI SEBE Z ODLAŠANJEM, TEMVEČ obrnite se osebno ali pišite v slovenskem jeziku na naše svetovno znane PROFESORJE, kateri bodo Vašo bolezen natančno pregledali ter Vam zapisali in priredili ravno ista dobra zdravila, katere so že TISOČE BOLNIKOV OZDRAVILA KATERE SO ŽE DRUGI ZDRAVNIKI PROGLASILI ZA NEOZDRAVLJIVE. — NIKARI SAMEGA SEBE VARATI ŠE NADALJE. — Nikari ne pustite, da se KALI IN MALI SIMPTOMI Vaše bolezni razvijejo v TEŽKO NEVARNO BOLEZEN. Ali če je Vaša bolezen zastarana ter Vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, nikar ne obupajte, kajti naši SVETONNO ZNANI ZDRAVNIKI, KATERI IMAJO OBLIBNO IZKUŠNJO v zdravljenju Vas zagotavljajo sigurne pomoči.

Pisma naslavlajte na:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 West 34th Street, New York City.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, zdravniška ravnatelj.

Dragi doktor: Želela bi, da bi vsi naši rojaki zvedeli za Vašo neprecenljivo zdravila. Edini Vi ste mi vrnil moji zdravje, nad katerim sem že popolnoma obupala.

Lucija Tori Box 126 Meadow Lands, Pa.

Uradne ure—Vsaki dan od 10-5 pop. Ob nedel. in prazni. od 10 do 1. V torek in petek od 7-8 zvečer.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasnilo.

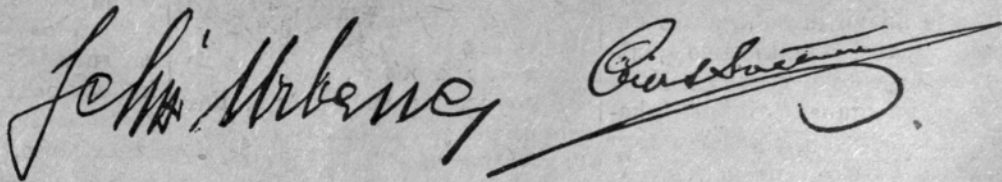
Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uleženo knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se stori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznani, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost do njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Št. 1005. — Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co., v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilih z dne 30. junija 1906.

TISTI, KI SE ODLIKUJETE.

Moški in ženski današnjega časa, ki se odlikujejo z dejanji, morajo biti močni, zdravi, delavni. Njihov ustroj mora biti močan, kri obilna in opravila vsacega organa redna. V slučajih, ko so živci slabi, pomore

SEVEROV
NERVOTON

doseči moč in krepkost vsem tistim, ki so onemogli. Za nervozno glavobol, duševno potrtost, živčne boleti, nespečnost, kisterijo in živčno oslabelelost ga to zdravilo nima para. Cena \$1.00.

Nervozen in razdražljiv.

“Bil sem tako nervozen in razdražljiv, da me je skoro vsak neznanen šum vnemirila, a po uživanju Severovega Nervotona sem spet zadobil potrební mir. Posebno popitek pred počitkom je priporočati, ker pomiri živce in podeli telu trdno zdravo spanje.”
Ludvik Pokorny, Elma, Iowa.

Slab tek,

gorečica, težka rava, slabost, glavobol vsled pokvarjenega želodca, zolčnica in zapeka so strašni znaki kake želodčne nerodnosti.

Severov
želodčni grenčec

donese učinke. Jed vam bo dišala in tudi teknila, ako jo le začnete s popitkom tega grenčca. Ta pijača zelo pomaga prebavljati in je prijetna tonika za uživanje v vseh slučajih malarijskih nepravil. Cena 50 centov in \$1.00.

Oslovski kašelj

pri otrocih, navadni kašelj in dolgotrajni kašelj vse to so znaki kakega pljučnega obolenja. Ustavi ta strašni znak in prepreči razširjanje bolezni. Rabi

Severov
balzam za pljuča

Njegove zasluge temelje na njegovi do rabi in svetujemo, da ga uživaš ob prvih znakih lažnega kašalja tako preprečiš hujše posledice. Cena 25c in 50 centov.

Na prodaj pri vseh lekarnikih. Zavrni ponoredb. Zdravniški svet se daje zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

RAZNO IN DRUGO

Četrti reški ropar prijet. — V Körös-Mező na Ogrskem je bil aretiran eleganten gospod z neko damo. Policiji sta pokazala italijanski potni list in rekla, da potujeta v Rusijo. Ker je pa gospod popolnoma podoben Spectorju, četrtemu reškemu bančnemu roparju, so oba pridržali v zaporu.

Kupčevalci s človeškim mesom. V Cernovicah so aretirali šest Židov, ki so nabirali lepe deklice za “dobre službe”. Poglavar družbe, Motie Chrudil, je vsako leto potoval v kupčijskih zadevah v Brazilijo, Kino in v druge dežele. Chrudil se je tudi večkrat poročil in je potem nesrečnice pustil v kaki zloglasni hiši.

Mesto izginja. Mesto Dera Gha-zi Khan v Britski Indiji bode nedvomno izginilo z zemeljskega površja. Reka Ind neprestano odnaša zemljo s hišami in mošejami vred. Mesto je staro, ima več zgodovinskih znamenitosti in šteje krog 24.000 prebivalcev.

Presenečeni zborovalci. Dne 21. m. m. je zborovalo v kavarni “Rosa” v Budimpešti 26 anarhistov. Zborovanje je otvoril privatni uradnik Karel Kraus. Takoj nato so udrili v zborovalni prostor detektivi, ki so zahtevali, da se zborovalci legitimirajo, kar so tudi storili. Anarhisti so na o svobodo odšli, le srbskega učiteljskega Savo Popovića so ožgnali v zapor, ker se ni mogel izkazati. Med udeleženci so bili 3 privatni uradniki, 4 kmetje, drugi pa so bili večinoma visokošolci in delavci.

Tovarno za kruh je sklenil zidati mestni občinski svet v Budapešti. Ker bi pa tovarna prodajala kruh ceneje, kakor peštanski peki, so leti na svojem zborovanju protestirali proti sklepu občinskega sveta. Pozvali so občino, naj opusti zidanje nameravane tovarne, če jo pa že zida, naj se peče samo črn kruh.

Morala. Je že tako z bogovi! Moralne zakone o povrnitvi škode na denarju, časti in dobrem imenu posvetni in duhovni bogovi in polbogovi ravnodušno ignorirajo. Morda bo treba še moralo korigirati. — Tako piše list katoliške duhovščine avstrijske.

Obdarovan umetnik. Ruski umetnik na violončelu dr. Sergij Barjansky je dobil v Londonu od neke častilke pravi Stradivarijev violončelo vreden 30.000 K.

Velika poneverjenja so zasledili v ladjedelnici v Gdansk. Vršila so se že izza več let. Kot glavnega skrivca so zaprli prvega knjigovodjo Ewerta.

Umor in samomor Kitajca. V petek se je pripeljal v Frankobrod na Nemškem neki Kitajec, udril v stanovanje artistinje R. Hoffmanove in izstrelil nanjo po kratkem prepiru štiri strele iz samokresa. Obležala je mrtva. Ko so ga hoteli prijeti, je ustrelil še samega sebe. Vse to ljubezen st'gi.

Divja mačka. V Biharskem komitatu se je pojavila v občini Vasad divja mačka in ugrizla smrtno nevarno 6 oseb.

Pred sodnikom zaboden. Dne 23. m. m. se je pri sodnji v Cernovicah obravnavalo o tožbi kmeta Antona Nagrowskega zoper svojo sorodnico Ano Škoromeda zaradi neke dedščine. Ko je sodnik razglasil sodo v korist tožnika, potegnila je Ana Škoromeda izza pasa nož ter ga zasadila Nagrowskemu v prsi. Napadalko so takoj zaprli.

Dušik v vodnjaku. V novoizkopanem vodnjaku vrtnarja Rippla na Dunaju se je pojavil nenadoma dušik. Omamili je delavca Haberla, ki je padel z lestve sredi rova v globčino. To videvši sta mu priskočila vkljub opominom na pomoč domobranec Steyer in neki neznanec. Oba sta obležala v rovu. Šele došla požarna bramba je izpraznila rov s sesalkami, nakar so zakrinkani gasilci potegnili mrtvece iz globčine.

Samomor. Dne 5. t. m. ponoči krog poltretje ure se je v tukajšnji domobranski vojašnici ustrelil četovodja Ivan Pirnat iz Spodnje Šiške. Nastavil je puškino cev pod brado ter z nogo sprožil. Krogelja mu je šla skozi glavo ter je v zidu obtičala. Na mizi je pustil listič, na katerega je napisal, da pripade vse njegovo premoženje njegovi sestri. Vzrok samomora je neznan.

Zdravniki proti dvoboju. Zdravniki neke laške province so sklenili na svojem shodu soglasno, da se ne udeležijo nobenega dvoboja. Ta svoj sklep so objavili po vseh novinah s pristavkom, da se bode pazilo, da kdo obljube ne prelomi, za kar bi ga zadela glasom dogovor družstva kazni. Govori se, da je merodajnim krogom vlada skrivaj namignila, da se predlaga in odobri ta predlog. Pridružilo se je temu sklepu tudi nebroj zdravnikov cele Italije. Da je vlada to gibanje med zdravniki povzročila in pospešila to določbo, je prav lahko verjetno, če se vpoštevata, da je laški kralj protektor vseh protidvobojskih družb v Italiji.

Na morju. 42letni čolnar A. Vernie v Trstu je zvalil 12letno hčerko svojega znanca v čoln in jo popeljal na morje. Oddaljen od obrežja pa je deklico napadel in jo hotel posiliti. Njen klic je slišala neka družba, ki se je približala, jo rešila in povzročila aretacijo vsiljivega satira.

Trojni umor in samomor. V Šopronju je prerezal vrat sprevednik cestne električne železnice sebi in trem otrokom. Našli so mrtve v stanovanju. Vzrok odpuštev iz službe.

Žganja se je spilo preteklo leto v tostranski državni polovici 97.600.000 litrov. Na vsakega prebivalca ga je prišlo 3.70 litra. Našelo se je 149.000 žganjarjev.

Konec velikanske klerikalne hudobije. Pri volitvah v kranjski deželni zbor je kandidiral na Dolenjskem proti Šuklju naprednjak poštar v Gradcu Julij Macele. Klerikalci so se bali, da bi utegnili biti Macele izvoljen. Zato so si izmislili ovadbo, da bi bil Macele kot poštar zadrževal neko brzovjavo v škodo drugim, ter tako zlorabil svojo službo pri pošti. Prišlo je do porotne razprave, pri kateri je bil Macele oproščen. No, klerikalci niso mirovali. Podana je bila ničnostna pritožba drž. pravdnictva, katero pa je sedaj kasacijski sodni dvor na Dunaju ovrgel. Naprednjak Macele je čist — umazani pa so ovaduški klerikalci.

Japonski manevri. Minule dni so imeli na Japonskem velike vojne manevre. Pešci so grozno trpeli vsled napornih pohodov. Neznozna vročina je zahtevala med moštvo neizmerno veliko žrtev. Samo pri jedni vaji posadke iz Osaka je padla cela stotinja ljudi. V Takasakiju in Hamamatsu je padlo 42 mož. Japonska javnost se prav nič ne razburja zaradi teh vesti, temveč jih smatra za naravne, češ, da se moštvo mora utrditi za vojno.

Cela vas pogorela. Vas Dukovec pri Krapini je v nedeljo dopoldne popolnoma pogorela. — Požarni brambi iz Krapine in Sv. Križa sta sicer dospeli na pogorišče, pa se že ni dalo nič več rešiti. Nekaterim vaščanom je prav vse pogorelo.

Mrtvo truplo je našel minule dni neki pastir na levem bregu Soče na Kobariškem. — Oblastvena preiskava je dognala, da o kakem zločinu ne more biti govora, zaradi tega ne, ker so pri mrtvecu našli ves njegov denar. Po papirjih, ki jih je imel pri sebi, so ugotovili njegovo identiteto. Imenuje se Rudolf Vulč, doma iz Čez-Soče, 37 let star. Bil je namenjen na božjo pot na Sv. Goro.

Nadaljevanje iz 4. strani.

Za kratek čas.

vedno stari grešnik. Pa stric Ignac Žlemberger — hm, pristno Nemško ime, namreč zadnji 2 tretjini, prva tretjina je od muh, kdo vrag bo žleml! — kaj vraga Vam je v glavo padlo, da ste nam kar dve predali posvetili? Ali nas toliko čislate, ali kažete Vašo literarno umnost, — prosimo, da se čita “umnost” in ne “neumnost”? No pa naj si bode kakor hoče, se bomo že sporazumeli. Kaj ni tako, stric Žlemberger?

Tedaj začnimo od kraja: Ignacius Žlembergerius I. po milosti prvih obersocialističnih humbergarjev, v Chicagi, Ill. Centre Ave. pravi, da on ni nikoli nobenih dopisov na osnoda izza plotu prepisaval, ter jih na sosedo odposlal, kot njegov duševni produkt. Tukaj pribijemo, da Ignac Žlemberger, delegat S. N. P. J. Nesramno laže; laže kot le kakšen Ignac Žlemberger more!

Dokaz: Nekoč je imelo društvo “Slavija” št. 1 S. N. P. J. tu v

Chicagi svojo redno mesečno sejo, na kateri je bilo 150 članov. Pred sejo je bil “sosed izza plotu” prinesel dopis, kakoršnega zna edino Joža Zavertnik spisati. G. Anton Mladič prinese seboj na sejo dotično številko “šmira” in med drugim vpraša g. Mladič ne-nadoma, kdo je dotični, za S. N. P. J. oziroma nje uradnike skrajno žaljiv dopis spisal. Joža Zavertnik vstane in pravi: Jaz sem ga spisal!! A gleda čudo: na dotičnem dopisu je bil “Ignac Žlemberger” podpisan!!!

Sedaj pa trdi Žlemberger, da on ni nikoli dopise prepisaval! Ja, ja Ignacius Žlemberger, Vi ste velik resnicoljub, zato pa tudi vso čast takim delegatom, kot ste Vi!!

Še nekaj pribijemo, in to je da Žlemberger niti peresa rabiti ne zna, toliko manj da bi dopise koval. Gnojne vile so zanj a ne pero. In da je temu tako, podamo za danes v zabavo našim cenj. čitateljem samo dva dobesedna dopisa iz tumpastega švinčnika Žlembergerja:

“O. Glenco 13 moro 1908

Gospod Konda iztem prepode vašlist iz tem gorontiro mo mi v Glencoe O. pane S. N. P. J. ker vos list je slabi kokor Amerikanski slovenec mislite dosmo mi takko neumni dabodemo šli natoke limomce kake vočte vizvobit v versto nečlonan S. N. P. J. Drugo rajžo slesite koj ve odnos

Ignac Žlemberger.”

Tedaj, to je eden duševni produkt tistega resnicoljubnega Žlembergerja, kateri je Kondu “gorontiro!” da bo “Glas Svobode” propal. A mi povemo “Šelebardi” da njegova “gorontirona” ni tako za nič, kot je ves Žlemberger od muh, in da on ne bo dočkal tega, da bi “Glas Svobode” propal. —

V drugim slučaju je pa mož vse svoje trhle možgane skupaj zbral ter mislil, da bo nas prevaril. Možakar za plotom ni imel poguma, da bi sebe na njegovo oslarijo podpisal marveč prelevil se je bil v Luka Primoš. Vsebinsa pisma s poštnim pečatom 27. feb. 1909 se glasi.

V klenkov vhoj 27 februar.

Častati gospot vrednik nezamerte dajest vam nekaj pišem naročnino bi rat postlav panemorom mislim boma vsaki dan začel delat pabom postlav zono-zaj in še Zanoprej

jest muram nekaj povedat kako ljudje govorijo prinas tukej no klenkov Društvo in nanabi pravijo dobodo na glavni odbo slovenke Norodne Podpone jednote prsilili doboda mogli voš toziti davi preveč lažete čez Jednota pavijo detako nesmej več jit naprej pravijo toje ta nobulši to Jednoto patudi rejs jesbisomrot stopu pasem prestar jest vam papravie povem dabi vi pustli vse noghmoh Proletaro in Jednota jest bise upov veliku naročnikov dobiti toku ponobedn nemara Glos svobode brat pravijo doje tonarbil lozniv list.

nanaceto šlempergorje seeni jezi-jo zakaj doje poprej ogitiro za Glos svubode pravi deje poprej biv tisti vrednik pr Svubudi koje zdej pr Petarci alije rejs

Petoreca povsot hvalijo gaimojo vsakmu hovu korso kranci nokuai trju jest mislim dabi blu bulši do nahmah piste Pretarea in Jednoto bjest zlozej zavas ogitirov taku ponemsem nič reč ne sovsri hudi name pravijo do Glos Svubode nej zanič de laže Protorec imoje patoko včosti jest ga tudi rat berom panemam plačonga

taku vas prov lpu pozdravm
Luka Primoš

Ako slepee prime za pisavo prve dopisnice in to pismo, sprevidi čekarijo in obšlata vzorno štilitstiko.

Imamo še gradiva, a žal ne prostora, da bi se z Ignaciusom “pošpal”. Pripominimo samo še, da se je pred nekaj časom neki Tomaž Mahnič iz Glencoe, O. Box 12 za pol leta na naš list naročil in doposljal 75c. Pisava je Žlembergerjeva kakor tudi Box št. Naš uradnik je naročnino za 5 mesecev upisal, ter to Žlembergerju in ne Primožu naznanil. Odgovora ni, tedaj smo pravo zadeli.

Ako hoče dični Žlemberger še kaj več zvedeti, smo mu na razpolago, da mu podamo njegovo sliko; sedaj si jo lahko ogleda ko je naročnik na “Glas Svobode”. Ja, ti Prokletarčarji so pa tiči!

Prosto

3% obresti

sedaj od prvega do desetega vsacega meseca.

Denar vložen med prvim in desetim v hranilnem oddelku nese obresti pri čemur s prvim v mesecu

Industrial Savings Bank

Nova št. 2007 Blue Island Ave.
USTANOVLJENA 1890.

Odpri od 6 do 8 večer vsako soboto večer.

Govori se Nemško, češko i polsko

"Austrian Club" GOSTILNA

JOE LENIC, lastnik

1 STRINGTON v mestu Leadville, Colorado
Potniki dobro došli Zastopnik Glas Svobode

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c
ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranjski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

Schlitz pivo na čepu.

Louis Bergant

SALOON

257 First Ave., na ogalu Park St
MILWAUKEE, WIS.

Biljar na razpolago.

ITALIJA

EGIPT in Adrijansko obrežje,
potom Azorov in Madeire.

Stara zanesljiva

CUNARD LINIJA

Ustanovljena l. 1840

Velikanski, hitri NOV parnik

CARMANIA (na tri vijake)

Največji parnik na morju

CARONIA (dvavijaka)

Oba merita 677 čevljev, 20.000 ton
in sta največja na svetu.

Carmania zapusti New York, 6. nov.,
22. jan., 5. marca.

Caronia pa 27. nov., 8. jan. in 19. febr.

CUNARD

Ogrsko-Ameriška Linija

New York v Reko čez

Gibraltar, Genovo, Neapelj

in Trst.

Novi moderni parniki na 2 vijake

CARPATHIA.....19000 tonov
PANNONIA.....19000 tonov
ULTONIA.....19000 tonov

Za daljše poizvedbe obrnite se na:

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

F. G. Whiting, Mgr. Western Dept.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.,
CHICAGO, ILL.

ali na lokalne agente vsespod

PLAČAJ NITEN CENT. Pomislj pa, da lahko
plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od
domačega zlatarja. Posebno dobro tle pozlačeno
verigico in verigice darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO

505 ATHENAEUM B'LD'G, Chicago

ŠKOF MATZ.

The Rocky Mountain News podaja v svoji nedeljski izdaji zelo zanimivo dogodbo v zadevi rimsko katoliškega duhovna J. P. Carrigan, župnika fare sv. Patrieka proti svojemu škofu Nikolaju C. Matzu v Denverju, potem ko je navedel skoro celo kolono nadpisov, da se človek mora kar zgrazati, ko čita samo te naslove.

Mi bomo tu poskušali podati našim čitateljem v kratkih in milejših potezah važnejše odstavke o tej aferi, katero priobčuje gori navedeni dnevnik.

Rekli smo v milejšem tonu. Da, in tako mislimo tudi storiti, ker kakor boste videli škofovo početje popisano v takem tonu bo se marsikomu pristudilo, da se bo slov, svet poleg vse blaženosti zgrazal nad početji "tako svetega" moža, kot je rimsko katoliški škof.

V pisanem odgovoru škofu Matzu, kateri je bil poslan v Rim, je duhovnik J. P. Carrigan, župnik cerkve sv. Patrieka formuliral vrsto težkih obtožb proti glavi denverske škofije. Župnik, katerega je škof Matz nedavno tega suspendiral se je podal s škofom v konflikt, kateri je celo prišel pred posvetno višje sodišče v državi Colorado. Župnik Carrigan je tudi izjavil, da se je v svoji obtožbi proti škofu omejil le na fakte (dejstva) katera lahko dokaže in pristavlja da dokumentarna evidenca je v njegovih rokah. Vsekako pa evidenca, o kateri govori župnik, ni zaponadena v brošuri, katero je poslal škofu v odgovor. Za ta čin se izgovarja Carrigan s tem, da bo isto prej predložil cerkveni oblasti predno jo poda škofu in občinstvu in za to tudi ni še dokumentov priobčil.

V naslednjih odstavkih je v kratkem popisana obtožba proti škofu in njegovim prestopki. Iz Father Carrigan-ove izjave in brošure povzamemo sledeče:

Ponarejevanje, goljufija, poverenje in simonija.*

Med obtožbami proti škofu Matzu so sledeči prestopki:

Ponarejevanje listin, zloraba zaupanega denarja, razfrčkanje zaupanega denarja na borzi, pristavev not s posestvom, pridobitjem po goljufiji in zapoved duhovnu, da mora kršiti civilni zakon ogibom kanonične kazni; simonija, čitanje maše po zajtrku; prisiljenje kaplana neke bolnišnice, da podvoše lažno listino, v kateri se izjavlja da je bil neki duhoven pijan, izganjanje duhovnov, ki so mu nasprotovali, iz svoje škofije; zapriseganje duhovnov, ki so vedeli o njegovem početju, da molče; prodaja pastora duhovnu; prodajanje odpadkov za kazni duhovnom, katere je sam naložil, organiziranje protipostavnega dvora in izbacenje (ferdamanje) duhovna ne v soglasju s cerkvenimi pravili.

Ko je prišel neki poročevalec denverskega časopisa "News" k škofu Matzu, je škof odklonil vsak obisk in rekel: Ne želim, da bi ta afera "fatra" Carrigana prišla v javnost in da se bi v javnosti o tem govorilo, ker ljudstvo ni moj sodnik.

Glejte si no, rimsko katoliški škofje so dandanašnji tako visoke osebe, da se jih sploh z zakonom dotakniti ne more! To je pa le čudno! Ta gospoda si veliko predstavljajo, če misli, da ljudstvo nima nobene pravice te "visokochaste svete" može soditi.

Res škandalozno udarjajo take novice na usesa vernikov, kedar morajo tako neprebavljivo hrano nehoti vse tlačiti. Papeži, cesarji, kralji, kardinali, škofi, posvetni in cerkveni vladarji so bili sojeni od ljudstva in da bi izjemno delal samo denverski škof, pač ni mogoče.

Vsak prestopok civilnega zakona sodi od ljudstva za to postavljena oblast in če je potem oseba škof ali papež, cesar ali berač.

Matzov odvnetik pravi, da je to zabavljiv napad.

Odvnetik T. J. O'Donnell, ki zastopa škofa Matza pri obravnavi na državnem višjem sodišču, ko je prečital vsebino brošure je rekel:

"Da je takov grozno nespodob-

*) Simonija pomenja prestopok radi kupovanja ali prodajanja cerkvenih uradov (Webster).

ni, gnil in nedovoljiv napad na visokega cerkvenega prelata, prišel od osebe, ki je imela božje blagoslove, skoro zgleda ne mogoče. Ampak cerkev priznava, da stan se ne drži vedno s ordinacijo in od tod, kot del one velike svetovne politike ki je vzbudila nekvalificirano občudovanje sveta, si je priskrbel sredstva za zasačenje in odstranjenje neposlušnežev in upornikov. Da bo ta izobčeni in nezaupni duhoven pravično kaznovan za svoja napačna predbacivanja, ne bo nič čudnega; mislim pa tudi, da bo sam prinesel dokaz na podlagi katerih ga bosta pravica in zakon sodila. Noben, kristjan ali pagan ne more čitati te nagajive brošure, da se ne bi zgrazal nad duhovnom, ki je tako osramotil stan, ki splošno in po pravici zahteva, da ga ljudstvo spoštuje."

Takega mnenja je škofov odvnetik. Seveda kot škofov odvnetik pač ne bo rekel, da je nasprotnik njegovega klijenta spoštovana oseba, da kar reče je res in td. To že vsakemu razum pove, toraj se ne more na noben način odvnetikovega besedičenja o Carriganu kot za splošno resnico vzeti. Tožba še ni končana in Carriganu še ni dokazano, da je lagal.

Father Carriganov odgovor pa je sledeči: "Zdi se mi, da sem takorekoč primoran odgovoriti, da razkrijem svetu pravi vzrok zakaj me škof Matz preganja, sedaj javno in pred pa več let na skrivoma. Molčal sem dolgo, ker nisem hotel, da bi nastal škandal, toda sedaj ni drugače, ljudstvo naj ve vse."

Po mesecu novembru 1908 so zgubili škofje v Ameriki pravico, da bi premeščali župnike iz far kedar bi sami hoteli, a škof Matz pa se je izjavil in trdil, da so duhovni in razni župniki samo vslužbeni na njegovih posestvih in da drže ali pa zgube svoj "job", kakor on fare nazivlja, kedar se škofu tako poljubi. Poleg tega pa Carrigan se pristavlja: "Duhovni, ki ne store tako kakor on zahteva, zgube svoja mesta. Duhoven ali župnik ki se "zapali" škofu nima nobenega priziva, ker duhovni navadno v njegovi škofiji nimajo ne denarja, ne priložnosti in ne vpliva, da bi se očistili lažnivih in napačnih obtožb, katerih jih obdolži škof Matz. Katoliški ljudje poznajo to njegovo ravnanje predobro in to vpliva na dobre matere in očete, da če le more pregovore svoje sinove, da ne vstopijo v duhovniški stan. Temu dokaz že služi dejstvo, da so se samo tri mladeniči te dežele (Colorado) posvetili duhovniškemu stanu v teku zadnjih dvajsetih let."

Svoj predgovor pa Carrigan zaključil s tem, da javno pove da ima škof navado, da piše na skrivnem pisma na višje v katerih ma že proti takim duhovnom, katere črti ali se jih mogoče boji, da si predstojniki o takih duhovnih napravijo slabo sodbo in da je bilo veliko takovih od njega (škofa) pisanih pism na napačnih ovdb poslanih na propagando v Rim in Washington. Carrigan tudi pravi, da škof Matz se je posluževal takega blatenja, kedar se je slo v zadevi kakega vernika. Takrat je vedno pošiljal taka blatenja na de lodajalce in višje uradnike.

(Op. ur. To je navada črne garde, da se poslužijo takovih grdih sredstev, kedar hoče da uniči svojega bližnjega. Glede takovih ovdb, katere so pisali razni duhovniki na delodajalce proti delavcem, ki ne trbojjo v njihov rog smo že dostikrat slišali. Do sedaj smo bili prepričani, da so samo kake mlekozobe griže na farah tako impatinentne, kakor pa se sedaj vidi iz Father Carriganovega govorenja in obtožbe pa tudi škof je niso nič boljši. Od takih dostojanstvenikov kot so škofje pa se bi že smelo več značaja pričakovati).

Matz nespособen za škofa.

V podatku kratke zgodovine svoje zveze s denversko škofijo privojuje duhoven Carrigan kako je poplašal dolg fare sv. Patrieka koliko novih cerkva in far se je ustanovilo kot rezultat njegovega truda, kako je zidal novo cerkev sv. Patrieka in poleg tega se pa še poda v diskuzijo glede imenovanja C. N. Matza za denverskega škofa. To je kaj zanimiva povest, a damo tu samo površne podatke da ne bo stvar zgledala pretirana, akrepem je popol-

roma resnična. Nekako meseca julija v letu 1887 se je raznesla vest po Denverju da bo Rev. C. N. Matz imenovan coadiutor-škofom; pred par meseci pa se je Matz udeležil zborovanja coloradskih duhovnikov, da protestirajo proti imenovanju Rev. J. B. Ravalry (rodom Ire) škofom denverske škofije zaradi njegove narodnosti. Vest pa, da je naposled le bil Matz imenovan škofom je pa povzročila začudenje med duhovništvom, ker ravno iste zapreke so bile pri Ravalry-u kakor pri Matzu, namreč narodnost, a poleg vsega tega pa Matz ni imel tiste vzgoje in znanosti kot Ravalry.

V odgovoru pravi dobesedno: "Ko sem si ogledal številke dnevnika z dne 5. julija 1887 sem našel, da sem bil sam en tistih ki sem dal svoje mnenje o škofu Matzu. Rekel sem, v primeri s svojim prepričanjem v onem času, da Father Matz ni sposoben že zaradi narodnosti in znanosti oziroma vzgoje in da je zaradi njegovih predsodkov še manj kot sposoben za denverskega škofa. Dva in dvajset let je minulo od kar sem se jaz tako v substanci izrekel. Da pa se nisem zmotil v obsodbi nad njim še takrat, to je leta 1887, ko sem govoril v smislu nasprotnem imenovanju Rev. Matza za Denverskega škofa, bom v naslednjih vrstah dokazal.

(Dalje prihodnjič).

Nadaljevanje iz 2. strani.

DOMAČ POGOVOR.

povem zakaj ni naročniku. Vsak ki vsebino trezno prebere, si misli, glej no pa to naj bo delavski list, ki se zmiraj le v delaveca zalata in mu daje vsake sorte priimke?

P.: A, bež, bež...

T.: Pust me, da končam. Rečem n. pr. jaz nisem socialist pa prideš ti k men pa mi rečeš: naroč se na Proletarec; to je poduljiv socialističen list, pa mi daš to številko 99 na oglet. Dobro, jaz jo preberem. Hej, kaj mišliš, da se mi ne b' oči za pale zbulile, če mal pomislim kako psovanje, priimke in cifre daja možem, ktere morbit osebno poznam. Veš kaj ti bom povedal? Pojt k vragu s takim socializmom in takimi ljudskimi očitelji, in ti ki me poznas si boš mislu: Glej, res je, tega lista že nesmem nobenmu priporočav kot delavskega, če očem da ne bo socializem nazadjeval. In zopet Peter stopva nazaj na povečanje lista.

P.: Kaj boš! Ne matraj me, saj je že na teh 4 straneh dost hnilobe

T.: Da res, pa tudi dost zdražbarije je. Veš cela afera me spominja na šolo. Men je moj učitelj včasih dejal: napros par tovarišev pa pojdite in mi prinese gorjač, da vas žnjimi nažetam. Kaj mišliš ti Peter, da sem res šu komrate fehtat?! Kaj še! Sam sem je popihav. Al me zastopiš?

P.: I kako te neb Tone. Ti očes povedat, da nis šu iskat novh naročniku, dab Prohletarec povečal, dab jh po nadolžnem obrekval.

P.: Taka je Peter. Zastopiš me, že vidim.

P.: Ker sma pa že taku daleč, pa mi dej povej kako si ti može ahu! Prohletarec prestablaš.

T.: To ti pa kaj hitr povem. Primirjam jih k farjam, ko pridgaia živi taku kakor te jaz učim, pa ne taku ko jaz delam.

P.: Hudiman, to je pa res.

T.: Vidiš Peter to me še neb' tak raztogotil ko neb' ta Proletarec tolko norec bril iz Svobode, ki ustanavlja poljedelsk list. Kar gabi se mi. Peter ti sam dobr veš, da Amerika in Evropa so 2 dela sveta in da je velik razloč med poljedelstvom teh kraju. Al ni dobr, če b' imel v Amerik poljedelsk list?

P.: I kako pak!

T.: No ja, al si pa bral v Proletarec dopis iz Canade?

P.: Prau hvišn.

T.: Kaj si si nek mislu?

P.: Veš Tone, ko pridem do padpisa farmer, so tud men uči izstuple. Mislu sm si, o ti buha revca pa ne farmer. Še dons ne vem al je on taku ačen, da ne potrebuje nikohar, da b' ga učil, al pa je ta baraba pouhna nevošljivost slovencem na hmetij. Ob enem bi pa tga norec rad vidu na jehov farm, a kakor se pa men dozdeva pa kida hmoj pri kakem

farmerji in si je pri podpisu spozabu, da ni zapisu cel ime: farmansk hlapec. Vič to je moja majnunga.

T.: Prav imaš Peter, zadnje bo ta prav. Sedaj pa še par besedi. Konvencija Kondatove Zveze. Vidiš tuki pa piše Konda je oča, mat in babca novrojene zveze. Pa bi svetval tejm možem, da tud pr tem ostanja, ker to je zlo velika zasluga za Kondata, ktero tud zasluzi. Povem ti pa Peter, če bi pa kdaj proletarec imu kaj za opravi s to Zvezo, da ne bo več Konda očka in mat pač pa Joža der šafla inženir in Proletarec! Vidiš, ko bi bli Proletarec pošten, bi pestil, da b' biu Konda oča in Medica pa mat S. N. P. J., ker so jo ustano vil. Al te zasluge noben teh ne dobi. Druga pisarija je pa sama otročarija iz prvga razreda. V prvem klasu nismo znal računati pa smo samo pacal po bukljah.

P.: Tone, kaj pomen cifra.

T.: To ime so dal Gaishk, kar povzamem iz Glas Svobode.

P.: Hedo so pa Oskubene, Lajer, Ekspert in druha taka spacedrana imena?

T.: Vidiš Peter to je kaj drugega, s tem čjo u Proletarec pomazat Mayera, Skubica pa Kondata, ker se pa boje šibe od strani pa se ne upajo na dan s celmi imen. Taku delajo pri nas sam paglavčki, ki acesja še brzo strelne hlače, kaku prav proletarecvs drskar.

P.: Tone, razloži mi še nis kaj očja reč s ekspertom.

T.: To ti tud koj razložim. Zakaj to vprašaš.

P.: Kir je tuki v Prohletarec zapisan ekspert Konda.

T.: To je pa taku. Ti s' že menda slišu ime McQuin?

P.: Ja, ja, šur, sej ha poznam, on je na šmic majn.

T.: Vidiš on je mož, ki je študiral ruda, kamenje sploh in če kaka kompani začne majno si dobi taega moža, da kaj zastop in ga imenuje potem ekspert. Različne eksperte imamo; ekspert McQuin je za ruda, ekspert McDaniel je za koln.

P.: In zakaj je pa ekspert M. Konda, koha je pa on štediru?

T.: On je pa prestudirav Proletarec in vse pozna in po pravie ga zoveja ekspert. Moram jet Peter, noč bo.

P.: Tud jas, še nocoj pa pišem po Hlas Svobode in pošlem retur Prohletarec.

T.: Vidiš takih je več. Proletarec misl da stem ko napada Glas Svobode za se agitira, pa se mot ravno tak ko sem ti povedu. Moje mneje je da vsak ki zna bez pomagača mislit in če oče, da Proletarec ne propade naj uzame svoje stališe: zakaj je poklican od tistih, ki ga plačujeja.

P.: Res, lih taku je.

T.: Saj ne more drugač b't, a čudn se mi pa le zdi pri Proletarec zahtevaja \$1.50 za naročnina, pa vsi zapostnu delajo, pa mu še siaba prede. Konda pa svoje ljudi plačuje pa le list na vosmeh straneh drži.

P.: Taho je!

T.: Lahko noč.

P.: Živja! Lahka nuč.

A. B.

Telo pove.

Kdor koli pazi na svoje telo ne bo nikoli pregledal najmanjši nered v njegovem poslovanju. To mu bo dalo priložnost da polagoma začne s delom in bo v mnogih slučajih preprečil nevarno bolezen. Najbolj opazljive nerednosti se najdejo v prebavnem sistemu, in najnevarnejši teh je zguba apetita ali pa kaka neugodnost v želodcu po jedi. Telo Vam pove s temi pojavi, da rabi pomoči in se edino na vas zanaša, če mu boste dali pomoči ali ne. Dobro veste, da Trinerjevo ameriško zdravilo grenko vino je zdravilo, na katero se smete vsigdar zanesiti. Rabi te ga takoj, ko opazite, da ne morete toliko jesti kot navadno in s takim veseljem, kedar se dobro ne počutite po jedi, da se lahko vtudite, da vaš spanec ni miren in da ste nervozni.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Napis na grobu. Na nekem grobu je stalo napisano tako-le: Še solze ne morejo zbuditi več moje rajne žene, zato se pa jokam po nji.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

točci PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Kašparjeva Državna Banka,

vogal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkatke in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pušiš si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.

CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastrupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni.

Zdravniki, specijalisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fouček, že 22 let lekarnar

586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine.

Pošiljamo denar v domovino po ameriškim poštne povzetju, prodajamo tudi šifkatke

